

בג"ץ 7016/16

קבע לדין ביום 8.5.17

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדך**

1. עדالة – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

2. קו לעובד

3. האגודה לזכויות האזרח בישראל
על ידי ב"כ עווה"ד מיכל תניר ואחרים
מקום לעובד, נחלת בנימין 75, ת"ד 2319 תל אביב 61022
טל' נייד : 054-5600536 ; פקס : 03-5251215
דוא"ל : Michal.tadjer@kavlaoved.org.il

וכן ע"י עווה"ד סאוסן זהר ואחרים
معدала, המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94, ת.ד. 8921, חיפה 31090
טל' : 04-9501610 ; נייד : 052-6399147 ; פקס : 04-9503140
דוא"ל : sawsan@adaalah.org

וכן ע"י עווה"ד עודד פלר ו/או רוני פלי ואחרים
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
נחלת בנימין 75, תל אביב 6515417
טל' : 03-5608185 ; נייד : 052-2547163 ; פקס : 03-5608165
דוא"ל : oded@acri.org.il

העותרים

נגזר

1. שרת המשפטים

2. היועץ המשפטי לממשלה
על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון : 02-6466590 ; פקס' : 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית לעתירה מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט צ' זילברטל) מיום 13.10.16 – ולהארכות המועד, ולקראת הדין הקבוע בעתירה, מתכבדים המשיבים (להלן גם – "המדינה") להגיש תגובה מקדמית לעתירה, כדלקמן.
2. עניינה של העתירה הוא בבקשת העותרים להורות למשיבים "לבווא וליתן טעם מדוע לא תבטול תקנה 111א לתקנות בית הדין לעובדה (סדרי דין) התשנ"ו-1991 [כך במקור – הח"מ; צ"ל: התשנ"ב-1991 – הח"מ], אשר הוספה במסגרת תקנות בית הדין לעובדה (סדרי דין) (תיקון), התשע"ו-2016.".
3. בגדרי העתירה, התבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו בגיןם "ולפיו לא תופעל תקנה 111א לתקנות בית הדין לעובדה (סדרי דין), התשנ"ו-1991 [ראו לעיל, כך במקור – הח"מ] ... עד להכרעה סופית בעתירה".
4. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט צ' זילברטל) מיום 8.9.16, נצטוותה המדינה להגיש לבקשתו למתן צו בגיןם, וביום 10.10.16 הגישה המדינה את תגבותה לבקשת האמורה. בוגדרה, עדמה המדינה על כך שדין הבקשתה למתן צו בגיןם להידחות על הסף בשל שייחי מאין שדק בהגשתה, ושל היotta מכוננת לשינוי מצב הדברים קיים (בשים לב לכך שהעתירה ובಗדרה הבקשתה הוגשו לאחר כניסה של התקנות מושא עניינו לתקוף); וכן לגופם של דברים – הן משיקוליamazon הנוחות, והן לאור סיכון העתירה, שאינם גבוהים, כמפורט שם.
5. בהחלטתו האמורה מיום 13.10.16, קבע בית המשפט הנכבד (כב' השופט צ' זילברטל) כי לא יינתן צו בגיןם, וכן הורה על קביעת העתירה לדין בפני הרכב, ועל הגשת תגובה מקדמית לקרהתו; לאור זאת, מוגשת כתת->tagובה זו.
6. עמדת המדינה היא כי דין העתירה שבכותרת – להידחות.
7. כבר בראשית הדברים יצוין כי בהגשתה של העתירה שבכותרת דבק שייחי, שעה שהיא הוגשה לאחר כניסה התקנות מושא עניינו לתקוף, ועל אף שהיא די זמן בידי העותרים לתקן את התקנה בפרק הזמן שבין פרסום פרסומה לבין כניסה כאמור לתקוף. מכל מקום, משעה שנקבעה העתירה לדין בפני הרכב בית המשפט הנכבד, נתיחס לדברים גם לגופם.
- בהתמצית, בעתירה מボוקשת התערבותנו של בית המשפט הנכבד בחקיקת משנה – התערבותה השמורה אך למקרים חריגים וקיצוניים, שבהם נפל פgam היורד לשורשו של עניין; להתערבות שכזו, אין כל מקום עניינו.
- זאת ועוד, לעומת זאת של טענת חוסר הסמכות המועלית בעתירה, להידחות מכל וכל, זאת לאור כך ששסעיף 43(ב) לחוק בית הדין לעובדה, התשכ"ט-1969 מסמיך את שרת המשפטים להתקין את התקנה מושא עניינו.

אף הטענה כי את ההסדר להטלה ערובה על תובע בבית הדין לעובדה יש לכלול במסגרת הסדר ראשוני – יש לדוחות, וכפי שנראה להלן, המדבר בענייננו בסוגיה מובהקת שנייתן וראוי להסדרה במסגרת חקיקת משנה, ולאורה של חקיקה ואשיות מסמוכה.

גם דין של הטענות לפגיעה חוקתית המונגדת לפסקת הגבלה – להידחות מכל וכל. כפי שנראה להלן, המדבר בענייננו בהסדר מאוזן, שאיןו עולה כדי פגעה בלתי חוקתית בזכויות יסוד: אשר לטענת הפגעה בזכות הגישה לערכאות – הרי שעל אף שניתן לטعون לפגיעה מסוימת שעשויה להשקים בקשר בזכות יסוד זו, הרי שהמדובר בפגיעה שהיא בגיןה צרה בלבד הוצאה, היא פגעה לתכלית רואיה, והיא מידתית ומקיימת את כל מבחני פיסקת הגבלה; ונציין כבר עתה כי הינו של הסדר מאוזן ומידתי, משליכה גם על עצמת ההסכם הנדרשת בחקיקה ראשית לשם התקנתו, שעה שנדרשת הסכמה שכזו; אשר לטענת הפגעה בשווין – הרי שזו כלל לא מתקימת, שעה שהאבחנה בין תובעים תושבי ישראל לתובעים שאינם תושבי ישראל, לצורך הטלת ערובה, היא אבחנה מותרת, בין שתי קבוצות שקיימות ביניהן שונות רלוונטיות, והיא הוכחה בפסקת בית המשפט הנכבד כczzo.

נעיר כבר עתה, כי בוחינה של החלטות אשר נתקבלו בbatis הדין לעובדה מכוח התקנה בתקופה שהחלפה מאז כניסה לתקוף, מציבה על כך שבעת ערכית השימוש בתקנה, מופעל על ידי רשמי בית הדין לעובדה ושופטו, שיקול דעת שיפוטי הנוטן משקל ראוי לרכיבים המאזינים הכלולים בתקנה, בכל מקרה ומרקבה על בסיס נסיבותיו, וגם בשל כך, סבורה המדינה כי אין כל מקום להתרבעות שיפוטית אשר תביא לפסילת התקנה. ונדייש כי לא מדובר על הערכה צופה פנוי עתיד של אופן יישום התקנה, אלא על יישומה בפועל בזמן שלחלפ משעת כניסה לתקוף. בשים לב לאופן יישום זה, נראה כי גם אין טעם הגינוי או מעשי בנקיטת הצעד החרגיג של התערבות בחקיקת משנה.

.8. הכל, כפי שיפורט להלן.

תקנות בית הדין לעובדה (סדרי דין) (תיקון), התשע"ו-2016 – מסגרת עובדתית ונוורטטיבית

.9. התקנות בית דין לעובדה (סדרי דין) (תיקון) (התשע"ו-2016) (להלן – "התקנות") הותקנו על ידי שרת המשפטים, בתוקף סמכותה לפי סעיף 43(ב) לחוק בית דין לעובדה, התשכ"ט-1969, ולאחר התייעצות עם שר הכלכלה והתעשייה.

העתק התקנות צורף כנספח ע/1 לעתירה.

.10. התקנות פורסמו ברשומות ביום 2.8.16, ומועד תחילתן הוא 30 יום מיום פרסום, קרי ביום 2.9.16.

.11. נוסחה של תקנה 117א (לאחר תיקון טעות סופר – תקנה 116א, כפי שיצוין בהמשך; להלן – "התקנה"), המצויה במקוד התקנות, ושביטולה מבקש בעטירה, הוא כדלקמן:

"**עדובה לתשלום הוצאות**
711א. (א) שופט בית הדין או הרשם רשאי, אם נראה לו הדבר, למצוות על תובע להשת ערכותה לתשלום כל הוצאותיו של נטהב.
(b) היה התובע מי שאינו תושב ישראל ואינו אזרח אחד המדינות בעל האמנה לפי תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשל"ט-1969, יורה שופט בית הדין או הרשם לתובע, לביקש נטהב, להפקיד עדובה לתשלום הוצאותיו של נטהב, זולת אם הראה התובע ראיית דראיה להוכחת תביעתו או שהוא הראה כי הנטהב יכול להיפרע את הוצאותיו ממנה אם התביעה ותידחה או אם וראה שופט בית הדין או הרשם לפטור את התובע מטעמים מיוחדים שירשם.
(g) הורה שופט בית הדין או הרשם על הפקחת עדובה ולא הפקדה עדובה בתוקן המועד שנקבע, תימחק התובענה, זולת אם הורשה התובע להפסיקת [ההדגשות אין במקור – הח"מ]."

נציין כי אמת האג קובעת, בין היתר, כי על אזרח של מדינה שחייבצד לאמנה לא תוטל עדובה בשל היותו אזרח זר, אלא בתנאים החלים על תושב מקומי.

.12. בפרק התקנה, יש לציין כי בבית הדין לעובדה קיים שיעור אגרת הגשת תביעת ניכוי יחסית לבתי המשפט הרגילים, וזאת בשל התכליות הסוציאליות של בית הדין לעובדה. זאת ועוד, ניתן כי סוגים תביעות מסוימים – פטורים כלל מתשלום אגרה. על רקע זה, קיים חשש כי תונשנה בבית הדין לעובדה תביעות סרק או תביעות "מנופחות".

.13. קודם להתקנת התקנה, כבר נעשו בבית הדין לעובדה שימוש בסמכות להטלת עדובה – לרבות על תושבי חוץ ועל תושבי הארץ - המצויה בתקנה 51 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשל"ד-1984, הקובעת כי "בית המשפט או הרשם רשאי, אם נראה לו הדבר, למצוות על תובע ליתן עדובה לתשלום כל הוצאותיו של נטהב". שימוש זה נעשה סעיף 33 לחוק בית הדין לעובדה, הקובע כי "בכל עניין של סדר דין שאין עליו הוראה בחוק זה או בתקנות לפיו, יגהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשות משפט צדק".

.14. דברי ההסביר להתקנתה של התקנה מושआ עניינו, תלמידים על תכילתיה, כדלקמן:

"על פי המצב הנוכחי היומן הראה בתקנות בית הדין לעובדה המתיחסת לאפשרות להטיל עדובה על תובע להבטחת הוצאותיו של נטהב. הטלת חובה על תובע להפקיד עדובה בתנאי לקבלת כתוב תביעתו או בשלב מאוחר יותר, נועדה במקרים המתאימים להבטיחה כי אם התובע יכשל בתביעתו ובית המשפט יטיל עליו הוצאות לטובת הנטהב הוא אכן ישלם זאת. ברגע שתביעות המgosות על ידי מי שאינו תושבי ישראל גובר הצורך להבטיח כי נתבעים יוכל להיפרע מהתבעים שאינם תושבי ישראל, שעל דרך הכלל אין להם נכסים בישראל ועשוי להיות קושי לאחterm ולאכוף ככליהם את פסק

הדין, ככל שהתובעים לא יזכו בתביעתם ויפסקו הוצאות לזכות הנتابעים. אמן הטלה ערובה כאמור עלולה לפגוע בזכות הגישה לערכאות בכל שאינה מידתית ושאינה לתכילת רואה, עם זאת, נוכח השונות בין אורח יישראלי ותושבי בין נתינים זרים, יש הצקה לקביעת הסדר מחמיר יותר לגבי האחוריים. בתי דין לעבודה עושים כבר היום שימוש בסמכות להטלה ערובה, לפי תקנה 50 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 הקובעת כי "בית המשפט או הרשם רשי, אם נראה לו הדבר, לצוות על טובע ליתן ערובה לתשלום כל הוצאותיו של נtabע". השימוש בערובה לפי תקנות ס"א בבתי דין נעשה באחרון כאשר חותם הוא תושב חז' או תושב האזור או כאשר התובע אינו מציין את מענו בתביעתו, ואולם בפסקה נקבע כי הפעלת הסמכות תיעשה במתינות, תוך הבאה בחשבון של ייחוד משפט העבודה בהפעלה (ראו למשל: ס"ע (ازורי ת"א) Masory 42525-11-13 Gorgo נ' אמפיר סטייט וורקיקס בע"מ (25.8.2015)). כמו כן נקבעו בפסקה אמות מידת להטלה ערובה למי שאינו תושב ישראל, ובפרט ברגע לתושבי הרשות הפלסטינית שרבים מהם עובדים בישראל (ע"ע 1424/02 אבו נסאר נ' Saint Peter in Gallicantu (להלן: עניין ابو נסאר))."

העתיק דברי ההסביר לתקנות מצורף ומסומן מש/1.

15. כעולה מנוסח התקנה, במסגרת נכללים מספר רכיבים, שנועדו לאזן את ההסדר המוצע ולהימנע מהטלה ערובה במקרים המתאים. דברי ההסביר לתקנות (מש/1 לעיל) עומדים על כך, ומפאת חשיבות הדברים לעניינו, נביאם כלשונם:

"יצוין כי התקון המוצע מחייב אומנם כביררת מחדל לקבע ערובה לביקשת tobue מקום שמדובר בתובע שאינו תושב ישראל. ואולם, לצד החובה להסדר המוצע כולל מספר רכיבים כלהלן: ראשית, הטלה ערובה אינה נעשית באופן אוטומטי אלא לבקשתו של נtabע בלבד. באופן זה, מוטל על הנtabע לעשות מעשה אקטיבי על מנת לחייב את התובע, וכן בית הדין מחויב לקיים הליך שיפוטי לפני הטלה ערובה (זאת, להבדיל מהליך אוטומטי שאינו מצריך הליך שיפוטי וחוסם את התובע עוד בשלב הגשת התביעה אצל מזכירות בית הדין). שנית, על מנת להיפטר מהפקדת ערובה, על התובע להביא "ראיה" להוכחת התביעה, וזאת באמצעות אסמכתאות המוכיחות את התביעה, בין היתר אודוט קיום של יחס עבודה בין התובע לנtabע בתקופה המנוחה בכתב התביעה ובנוסוף לכך שיש יסוד לכך שהנtabע לטענה שקרו של התובע כפי שה חביב |, או לא קיים חבות אחרת שלו. בנוסף על כך, יכול התובע להיפטר מהפקדת ערובה על ידי כך שיראה בבית המשפט כי ניתן יהיה להיפרע ממנו אם התביעה תידחה, בין באמצעות נכסים הקיימים בישראל ובין באמצעות הצגת ראיות המעידות על אי-תנתנות כלכלית ויכולת גביה. שלישיית, בית הדין שיקול דעת שלא להטיל ערובה "משמעותי מוחדים שירשם", כגון במקרים בהם מתרשם בית המשפט כי בנסיבות העניין אין זה מן הצדק ומה הגינוי להטיל על התובע הפקדת ערובה. במקרה זו, יוכל בית הדין לשקל את אופי הטענות הנtabעת והאם הייתה [כך במקור – הח"מ] זכות קוגנטיב של העובד, זאת החלופות האפשריות לערובה, וכן את נסיבותיו הקוגנטיב של המקרה, וזאת בהתאם להפסקה אשר התוותה את שיקול הדעת עד כה [הדגשות הוספו – הח"מ]."

16. העיר, כי לתקנת התקנה הנתקפת בעניינו, קדם ניסיון להסדיר את הסוגיה הנדונה בדרכים حقיקתיות אחרות. כך, ביום 30.11.2015 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית – הצעת חוק בתי המשפט (תיקו – תובענות תושב אזור עימות), התשע"ו-2016 (להלן – "הצעת החוק הפרטית"), שהוגשה על ידי חברת הכנסת שולי מועלם רפאל ואחרים.

בגדר הצעת החוק הפרטית הוצע לקבוע חובה להפקדת ערובה על ידי תושבי "אזור העיינות" כתנאי להגשת התביעה, ובכך להביא לטענת חברי הכנסת המציגים ל'צמוץ' משמעותי של **تبיעות הסרק**" המוגשות על ידי תושבי האזור כאמור.

העתק הצעת החוק הפרטית ודברי ההסבר לה מצורפים ומסומנים מש/2.

17. בסופו של יום, לאחר הליכים שאין צורך להידרש אליהם בגין תגובה זו,קידומה של הצעת החוק הפרטית ירד מסדר היום. הצעת החוק הפרטית אף לוותה בהתקנות הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים (על דעת היועץ המשפטי לממשלה) לקידומה, על רקע הקשיים החוקתיים שהוא עוררה, שעה שהיא הכרוכה בפגיעה בזכות הגישה לערכאות, במצוצים שיקול הדעת השיפוטי באופן ניכר, ובפגיעה בזכויות לשווון ולקניין – כל אלו באופן בלתי חוקתי, לעמדת הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים.

בשים לב לכך, גובשה התקנה מושא עניינו, לפייה בירית המחדל תהיה שלבקשת נתבע בתדי הדין לעובודה יטלו ערובה על מי שאינו אזרח ישראלי, בתנאי להגשת תביעה על ידו לבית הדין לעובודה, ואולם **בנסיבות מסוימים יכול בית הדין לפטור מהפקחת ערובה**.

18. כאמור, התקנה הוותיקה לאחר התיעצות של שרת המשפטים עם שר הכלכלה וה תעשייה, כנדרש.

19. נעיר, כי הлик התקנת התקנה במתכונתה הנוכחית, בוצע בمعורבות מכלול הגורמים הרלוונטיים במעמד היועץ המשפטי לממשלה. בתום הлик, עמד היועץ המשפטי לממשלה על הקשיים המשפטיים הכרוכים בנוסח התקנה, אך קבע כי לא קיימת מניעה משפטית מחייבת על התיקון המוצע.

20. משכך, נחתמו התקנות על ידי שרת המשפטים, הן פורסמו ביום 2.8.16 ונכנסו לתוקף ביום 2.9.16 ; ביום 8.9.16 הוגשה העטירה שבכותרת ובגדרה הבקשה למתן צו בגיןם, כאמור ; שלא הוצאה צו בגיןם, מצויות התקנות בתוקף החל מיום 2.9.16, ועשה בהן מאז שימוש על בסיס שוטף בבתי הדין לעובודה, שבעניינו יפורט בהמשך.

עמדת המדינה – דין העטירה למתן צו על תנאי להידחות

21. עמדת המדינה היא כי דין העטירה למתן צו על תנאי להידחות, זאת בהתבסס על מספר נימוקים שיפורטו להלן.

דין העטירה להידחות על הסף לאור שיוחוי שדבק בהגשתה

.22. נזכיר, כי התקנות מושא עניינו פורסמו ברשומות ביום 2.8.16, ותחילת תוקפן הייתה ביום 2.9.16; העתירה שכוכורת הוגשה רק ביום 8.9.16, קרי שעה שהתקנות כבר היו בתוקף.

ممילא, הוגשה העתירה **בשיהוי**, ولو בשל כך, דינה להידחות על הסוף.

זאת ועוד, העותרים נמנעו מלפנות לבית המשפט הנכבד בתוך תקופת 30 הימים ממועד פרסום התקנות וטרם כניסה התקנות לתוקף; לא בכדי מועד פרסום התקנות קודם ב-30 יום למועד תחילת תוקפן, ובפרק זמן זה הייתה אפשרות בידי העותרים לתקן את התקנות. החל מיום 2.9.16 כבר פעילים בתי הדין לעובדה לאורה של התקנה החדשה (כפי שיתואר, כאמור, בהמשך), ובקשותם של העותרים להשיב את הדברים למצב הנורמלי שבטרם יום 2.9.16, אולי, בין היתר, לגרום לשינויים תכופים ולהיעדר יציבות דין החל על בקשות להפקדת ערובה, ולאנדרלמוסיה משפטית נטולת כל הצדקה בעניינו).

יחד עם זאת, משה שנקבעה העתירה לדין בפני הרכב בית המשפט הנכבד, נתיחס עתה לדברים לגופם.

דין העתנה כי התקנה התקנה נעשתה בחוסר סמכות – להידחות מכל וכל

.23. טענת העותרים היא כי התקנה הוותיקה תוך חריגה מסמכות, זאת באשר "אין כל חוק המסמיך את המשיבה להתקין תקנה הנוגעת לחיוב בהפקדת ערובה, ...".

.24. בטענה זו אין ממש.

.25. נבהיר כבר עתה: הוואיל וניתן לטעון כי הטלת ערובה על תובע עשויה לפגוע בזכות הגישה לערכאות, שהיא זכות-יסוד במשפט הישראלי, אף לעמדת המדינה מונחה מחוקק המשנה להיתלות בהסכמה בחקיקה ראשית, בבאו להתקין הוראה המטילה ערובה. עם זאת לעמדת המדינה, בעניינו, קיימת הסכמה להתקנת התקנה בחוק בתי דין לעובדה, באמצעות הוראת סעיף 43(ב)(4), המסמיכה את שר המשפטים להתקין תקנות בדבר הוצאות משפט; על כן, גדר המחלוקת בעניינו בכל הנוגע לשאלת הסמכות הוא בשאלת פרשנית שעניינה היקף השתרעותו של הסעיף האמור – הא, ותו לא.

.26. סעיף 43(ב)(4) לחוק בתי דין לעובדה מסמיך את שר המשפטים להתקין, לאחר התיעצות עם שר התעשייה, המסחר והתעסוקה (כיום – שר הכלכלה), תקנות בדבר הטלת הוצאות משפט. וזה לשון החוק בחלקו הרלוונטי לעניינו:

"... (א) ..."

(ב) שר המשפטים רשאי, לאחר התיעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, להתקין תקנות בדבר סדר הדין בבית דין, לרבות תקנות בדבר –
ערוערים וכן תקנות בדבר –

(1) מועדים לישיבות הרגילות של בית דין;

- (2) פרסום פסקי דין;
- (3) אגרות בית דין ופטור מהן;
- (4) תיקון מס' 17 (תשמ"ט-1989) הנקרא **הטלת הוצאות משפט**, הערכתן וקביעת שכר טרחה של עורך הדין שופט או רשם רשאים להזכיר להם بعد פעולותיהם לפני בית הדין;
- (5) ...";

.27 הסמכות להתקין תקנות בעניין הוצאות משפט כוללת, לעמדת המדינה, גם את הסמכות להתקין תקנות בדבר הטלת ערובה לשם הבטחת הוצאות משפט. זאת, שכן, כל ייועדה של הטלת הערובה הוא לצורך הבטחת תשלום הוצאות משפט לצד הזוכה.

הטענה כי מוחוק המשנה רשאי להתקין תקנות שעניין הטלת הוצאות משפט מכוח סעיף 43(ב)(4), אך אינו רשאי להתקין תקנות שעניין בהטלת ערובה לשם הבטחת גבייתן של הוצאות אלו – היא, לעמדת המדינה, טענה שגiosa, שאינה מתיחסת עם תכילת החוקה בעניינו. הסמכות להטיל ערובה היא חלק בלתי נפרד ממנגנון הוצאות המשפט, שכן היא נדרשת לשם הטלת הוצאות משפט שייהו מעשיות וניתנות לבניה, והיא למצער "סמכות עזר" הנדרשת לשם ביצועה של הסמכות העיקרית (השו: סעיף 17 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981 – "הסמכתה לעשות דבר או לכפות עשייתו – משמעה גם מתן סמכויות עזר הדורות לכך במידה המתבלט על הדעת"). וראו בהקשר דברי כב' השופט כהתוואר אzo) אי גורונייס: "הרציונל העומד בסיס הסמכות להטיל ערובה הוא למנוע תביעות סרקע ובעיקר להבטיח את תשלום הוצאותיו של הנتبע, במיוחד כשהראה שסיוכי התביעה ומוכים" (ע"א 2146/04 מדינת ישראל נ' עזבון המנוח באסל נעים איבראים, פ"ד נח(5) 865 (2004)). על כן, לעמדת המדינה היא כי הסמכות להתקין תקנות בעניין חיוב בהוצאות, **כוללת בחובה אף את הסמכות להתקין תקנות שעניין הטלת ערובה לשם הבטחת גבייתן של הוצאות אלו**.

.28 על הקשר בין הוצאות משפט לבין הטלת ערובה ניתן גם ללמידה מהוראות סעיף 27(א) לחוק בית הדין לעובודה אשר מKENה לרשות בית הדין סמכויות לפי סעיפים מסוימים בחוק בתים המשפט ובין היתר גם הסמכות לפי סעיף 90(1) לחוק בתים המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – "חוק בתים המשפט"). לפי סעיף 90(1) לחוק בתים המשפט, רשם מוסמך **"להורות על... מתן ערובה לתשלום הוצאות המשפט, על-פי בקשה של תובע, נתבע, מערער או משיב, או של הבא מטעם"**.

סיכום זו, המוקנית כאמור לרשות בית הדין, מוקנית – מקל וחומר – גם לשופט בית הדין, וכך נעשה תמיד בתים הדין לעובודה המטילים הפקדת ערובה על הצדדים. זאת ועוד, סמכות זו לפי סעיף 90(1), הגם שהיא מתייחסת לרשמי בתים המשפט, ניתנת אף לשופטים (ראו: תקנה 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984).

אם כן, לעמדת המדינה, יש לקרוא את סעיף 43(ב)(4) לחוק יחד עם סעיף 27(א) לחוק, וכן כן הסמכת השר להתקין תקנות בנושא הוצאות משפט כולל גם כן את הסמכות להתקין תקנות בדבר ערובה לצורך הבטחת ההוצאות. יצוין גם, שבשים לב לכך שההסדר

שהותקן הוא הסדר מידתי ומأוזן כפי שנראה להלן, המאפשר בתקיימן של חלופות שונות קבלת פטור מהפקדת ערובה, כגון באמצעות הצגת ראשית ורואה, הרוי שלישית המדינה, ההסכמה הקיימת מספיקה להתקנות התקנות נושא עתירה זו. ודוק: ספק אם הטלת ערובה על מי שאינו יכולו להוכיח אפילו דרישת רואה לتبיעתו, מהו פגיעה בזכות הגישה לערכאות, שכן אין מדובר בנטלשמי שתביעתו אינה תביעת סרק לא יכול לעמוד בו.

על רקע דברים אלה חשוב לציין: לעובדת היותו של הסדר, בבחינת הסדר מידתי ומأוזן (כפי שנראה להלן), ישנה השלהה אף על אופי ההסכמה הנדרשת בהקשרו; וכן, שעיה שהסדר שוגבש כולל רכיבים מסוימים, ושהע שנפגעת נגורת צרה יחסית של זכות היסוד (ולמעשה, עשויה להיפגע בלבד), המשליכה על היקף הפגעה ועוצמתה, כפי שנראה להלן, בודאי שההסכמה הקיימת בסעיף 43(ב)(4) לחוק, מקיימת את דרישת ההסכמה.

השו לעניין זה: בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(4) 715, בדברי כב' הנשייה בגין:

"הנה כי כן, בהתאם להלכה הפסקה של בית-משפט זה, מהותה של הזכות הנפגעת, הטעמים שבבסיס הזכות וחשיבותה החברתית היחסית, עוצמת הפגיעה בה והקשר שבו בוצעה הפגיעה - כל אלה משליכים על פרשנותן ואופן 'ישומן של דרישות התכלית הראויה והמידתיות המהוות ביוטוי לעקרון שלטון החוק במובנו המهوותי הרחב. באופן דומה, ראוי לדעתנו לפרש את דרישת 'ההסכמה המפורשת' בחוק, המהווה אף היא ביטוי לעקרון שלטונו החוק (ראו: פס' 9 לעיל). אכן, הדדרשה ל'הסכמה מפורשת' בחוק אינה נשאת משמעות קבועה והכרחית אחת. עליה להיות מופעלת מתוך רגשות להקשר הדברים ולמכלול נסיבות העניין. בהתאם לכך, טיב הזכות הנפגעת והטעמים המונחים בביסמה, חשיבותה החברתית היחסית של הזכות, עוצמת הפגיעה בה, השלכותיה החברתיות, מיהוות הרשות הפגעת והקשר הדברים - כל אלה ראוי שישפיעו על אופן הפרשנות והיישום של דרישת 'ההסכמה המפורשת' בפסקת הרגבלה.

בהתחשב בכך, ככל שהזכות הנפגעת קשורה בקשר ענייני הדוק לכבוד האדם ולהירותו והוא בעל חשיבות חברתית גבוהה וככל שעצמת הפגיעה בזכות רבה ומקיפה, כך נדרש ביתר קפדנות את דרישת 'ההסכמה המפורשת' בנסיבות של המקהלה הקונקרטי. בהתאם לכך, נסיבות בהן מדובר בזכות יסוד מרכזית שעוצמת הפגיעה בה גבוהה, תידרש הרשאה ברורה בחוק המسمיך הקובעת אמות-מידה כליליות למאפיינים המהוותים של הפגיעה המותרת באמצעות הקיקת-משנה. רמת הפרטנות של ההסכמה הנדרשת תיגור מעוצמת הפגעה בזכות המוגנת, ממהוות העניין ומהקשר הדברים. עמד על כך הנשיא ברק בדונו בכלל הבסיסי לפיו הסדרים ראשוניים צריים להיקבע על-ידי המחוקק הראשי:

"רמת ההפשטה של הסדר הראשוני משתנה מעניין לעניין. ככל שהפגיעה בחירותו של הפרט גדולה יותר, כך אין להסתפק ברמת הפשטה גבוהה מדי, ונדרש הסדר בחקיקה ראשית הקובל, ولو רק באופן כללי, את מהות הפגיעה או היקף הפגיעה בחירות. כאשר אובייקט הסדר הוא נושא מרכיב, הדורש מומחיות דבה, ניתן לא פעם להסתפק ברמת הפשטה גבוהה..."

אכן, מהות הסדר, השלכותיו החברתיות, מידת פגיעתו בחירות הפרט – כל אלה משפיעים על היקפו של הסדר הראשוני ועל מידת הפירוט הנדרש ממנו".

(בג"ץ 3267/97 רובינשטיין הנ"ל, עמ' 515-516; עוד ראו: בג"ץ 11163/03 ועדת המעקב הנ"ל, פס' 37-39 לפסק-דין של המשנה לנשייה מ' חזין).

לעומת זאת, ככל שהטעמים שבבסיס הזכות המוגנת הינם בעלי חשיבות חברתית נמוכה יחסית, וככל עוצמת הפגיעה בזכות חלה בהתחשב בהקשרה ובמכלול נסיבות העניין, כך ניתן לפרש את דרישת "הסכם המפורשת" באופן גמיש ומורכב יותר. בנסיבות כאמור, יכולה חקיקת-המשנה לשאוב כוחה מהסכם מפורשת המתחייבת מתכליתו הברורה של החוק המשמי. לשון אחר; כאשר טיב הפגיעה בזכות המוגנת, היקפה ועוצמתה אינם ממשמעותיים, די בכך שמתכליתו הפרטיקולרית של החוק המשמי עולה באופן הכרחי קיומה של הסכמה לפגיעה בזכות היסוד. זאת, אף בעדר לשון ברורה והסדרה של עיקרי הפגיעה בחקיקה ראשית (ראו והשוו: גול הנ"ל, עמ' 408-403)."

כו ראו דברי כב' השופט ע' פולמן בג"ץ 6824/07 ד"רعادל מנאו נ' רשות המסים, פ"ד סד(2) :

"... בית המשפטקבע כי אין ליתן למונח "הסכם מפורשת" משמעות צרה והכרחית אחת, שכן "מונח זה יוצר קשת של פרשנויות אפשריות שהבחירה ביןין תלויה בנסיבות המקרא, ובין היתר בטיב הזכות הנפגעת והטעמים שבבסיסה, חשיבותה החברתית היחסית של הזכות, השלכותיה החברתיות, מיהوت הרשות הפוגעת בעוצמתה הנוגרת לזכות המוגנת בהקשרם של דברים" (סעיף 11 לפסק דין של חברות הנשייה, ד' בינייש). כפועל יוצא, ככל שזכות היסוד שעולה להיפגע נושא זיקה עניינית הדוקה לזכויות אדם מוגנות, וככל שמדובר בזכות מרכזית יותר, כך תפוזר ביטר הקפדה הדרישה לקיומה של "הסכם מפורשת" בחוק (ראו גם חוות דעתה של חברות הנשייה (בדעת מייעוט) בג"ץ 10203/10 "המפקד הלאומי" בעמ' נ' הייעוץ המשפטי לממשלה, סעיף 12 (לא פורסם, (20.8.08); בג"ץ 7/07 1800 לשכת עורכי הדין בישראל נ' נציגות שירות המדינה לא פורסם, 8.10.08; ברק-ארז, בעמ' 122-125). דברים אלה התיחסו בעיקר להסכם חוקית לפגיעה בזכות יסוד בגדה של חקיקת משנה, ולזכויות שהוכרו ככלולות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ואולם, לטעמי, יש להלכה זו תחוליה גם במקרה של הפעלת סמכות מינהלית הפוגעת בזכות אדם שאינה מעוגנת בחוקי היסוד. מתן פרשנות "גמישה" שאינה "דוקנית" לכל הפסיקתי בדבר הסכמה ברורה ומפורשת, ונקייה בגישה "הקשרית", שלפי מידת הקפדה בדרישה להסכם מפורשת משתנה בהתאם לחשיבותה היחסית של הזכויות הנפגעת, מידת הפגיעה בה, לתכילת החוק ולמקול הנסיבות, מקדמת הרמונייה פרשנית, והיא מוצדקת גם מטעמים מהותיים, באשר היא מתאפשרת במישות ובחוסר דוגמניות, כמתחייב משיית הזכויות, ומאזנת בין הטעמים המצדיקים הגבלת זכויות אדם רק בחקיקה ראשית, לבין ערכיהם נגדים של יעילות מינימלית ורחיב פועלה אפקטיבי (ענין ארקו, סעיף 12 לפסק דין של חברות הנשייה").

עוד ראו: דנג"ץ 9411/00 ארקו תעשיות חשמל בעמ' נ' ראש עיריית ראשון לציון, פ"ד סג(3) 41.

יש ליתן גם את הדעת לכך שגם בתיק המשפט מצוים תדייר על מנת ערובה וזאת מכוח תקנה 51 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. גם שהוראה זו נחקקה בטרם חקיקתו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אין להתעלם מכך שעד היום חוקתיותה של הוראה זו, גם בעידן שלאחר חקיקת חוק היסוד, אינה מוטלת בספק, וזאת, בין השאר, מאחר שניתן למצוא לה עיגון בחוק בתיק המשפט (מכוח סעיף 90(1) האמור).

יתר על כן, כאמור לעיל, בפסק דין רבים של בתי הדין לעבודה, שניתנו בטרם התקנותה של התקנה מושא עניינו, נעשה שימוש תדריך, על בסיס שוטף, בתקנה 519 לצורך הטלת ערובה על מי שאינו תושב ישראל כתנאי להגשת תביעה. צוין, כי בתי הדין לעבודה עשו שימוש בסמכות זו מכוח סעיף 33 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, הקובע כי "בכל עניין של סדר דין שאין עליו הוראה בחוק זה או בתקנות לפיו, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לשיטת משפט צדק", ונקבע כי הפעלת הסמכות תיעשה במתיינות, תוך הבאה בחשבון של ייחוד משפט העבודה בהפעלה (ראו למשל, ס"ע (אזור) ת"א) 13-11-2015 Masory Gorgo 42525).

30. צוין, כי העותרים טוענים כי סעיף 43 לחוק בית הדין לעבודה "הסמיך את המשيبة להתקין תקנות בעניין האגרה", אולם לא הסמיך את המשיבה להתקין תקנות בעניין חיוב ערובה. דא עקא, עדמת המדינה, כאמור, היא כי הסמכות להתקין תקנות בעניין חיוב בהוצאות, **כולל בחובה אף את הסמכות להתקין תקנות שעניין הטלת ערובה לשם הבטחת גבייתן של הוצאות אלו.**

31. הנה כי כן, נמצא כי הסמכות להתקין את התקנה מושא עניינו מעוגנת היטב בדבר חקיקה ראשי, הוא סעיף 43(ב)(4) לחוק בית דין לעבודה.

דין הטענה כי על הסדר הטלת ערובה בבית דין חל כלל ההסדרים הראשוניים – להידחות

32. טענה נוספת בפי העותרים, והיא כי חיוב בהפקת ערובה הוא עניין להסדר הראשוני (ראו סעיפים 33-26 לעתירה). נעיר, כי לעומת המדיינה, ספק אם יש צורך לדון בטענה זו בעניינו, זאת משום שהמדינה אינה חולקת על כך שלצורך התקנת התקנה במתכוונת שבה הותקנה, דרושה הסכמה (אף אם נתעלם משאלת אופיה) בחקיקה ראשית, אלא שהמדינה סבורה ב嚷ג'ע לעמדת העותרים כי סמכות זו אכן קיימת לה, זאת מכוח סעיף 43(ב)(4) לחוק בית דין לעבודה, כאמור.

מכל מקום, אף דין הטענה לתחולת כלל ההסדרים הראשוניים, להידחות מכל וכל.

33. כידוע, על פי פסיקת בית המשפט הנכבד, "לפי כלל ההסדרים הראשוניים, הסמכת המינהל לחקיקת משנה או להוראות מינהל היא הסמכה לקביעות של הסדרים משנהיים, ועל הסדרים ראשוניים, הקובעים את המדיינות הכללית ואת העקרונות המנחים, להיקבע בחוק של הכנסת" (בג"ץ 4374/15 התנוועה למען איוכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלה ישראל (להלן: "עניין מתווה הגז"), בפסקה קבו).

עניןינו כלל אינו בא בגדירם של הסדרים מעין אלו; תקנה אשר מסדרה הטלת ערובה על מנת לאפשר גביהו הוצאות בסופו של הליך אינה עולה כדי הסדר הקובל'ן מדיניות כללית ועקרונות מנהיים.

אמנם, כאמור לעיל, עצם הטלת הערובה כרוך מטבעו בפגיעה מסוימת בזכות הגישה לערכאות, אך לעומת המדינה, התקנה אינה עולה – והיא רוחקה מלעלות – כדי הסדר מكيف וגורף אשר בהקשרו ניתן לטעון כי נדרש לעגנו בהסדר ראשוני. כל תכליתה של התקנה מושא עניןינו, הוא להסדיר את סוגיות הטלת הערובה לשם הבטחת גביהו הוצאות בסופו של ההליך, וככזו, היא יכולה להשפיע על נקלה בגידרו של הסדר הראשוני, קרי הסדר "אשר יכול למצוא ביטוי לאו דווקא בחקיקה ראשית, [ש]הינו הסדר שאמור להסדיר אך את ההיבטים היישומיים של ההסדר הראשוני" (בג"ץ 4491/13 **המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' ממשלה ישראל**, פסקה 18 לפס"ד של כב' הנשייא א' גורונייס (פורסם בנבו, 2.7.14)).

.35 העותרים נסמכים בעתרתם על החלטות אלו ואחרות של בית הדין הארץ לעובדה (לרבות ע"ע (ארצית) 1424/02 **פתחי ابو נסאר נ' SAINT PETER IN GALLICANTU** (להלן: "ענין ابو נסר"), שמהן למדים הם כי בעניין של דין מהותי, הפקדת ערובה להבטחת הוצאות משפט הינה "חריג שבחריג", ומכאן מסיקים הם כי הפקדת ערובה שכזו היא עניין להסדר הראשוני, וכל זאת בשים לב ליחודה של משפט העבודה (סעיפים 27-28 לעתירה).

דא עקא, ראשית, המדינה, כאמור, חלוקה על כך שאופן הקביעה בעניין הפקדת ערובה הוא עניין להסדר הראשוני, וזאת מבלי לגרוע מחשיבותו – קרי הטענות שמעלים העותרים לעניין הקשיים הכרוכים בהפקדת ערובה אין מונעות את עיגון ההסדר במסגרת התקנה, כל עוד הוسمך לכך מחוקק המשנה בחקיקה ראשית (כפי שמנקאים בעניןינו);

שניית, דברי העותרים בהקשר זה אינם נתונים ביטוי לרכיבים המאזורים הכלולים בתקנה (ושעליהם נעמוד בהמשך), והמנועים פגיעה בלתי מידתית בזכויות מן הסוג ממנו חששיים העותרים;

שלישית, מミלא, פסיקת בית הדין הארץ לעובדה עדשה נגד עניין המדינה בעת התקנת התקנה, לרבות באופן ספציפי ענין ابو נסר, שעליו נסמכים העותרים בהרחבה. ראו האמור בדברי ההסבר להתקנת התקנה, המצווטים לעיל:

"השימוש בהטלת ערובה לפי תקנות ס"א בבתי הדין נעשה בעיקר כאשר התובע הוא תושב חוץ או תושב האזרע או כאשר התובע אינו מצין את מענו בתביעתו, **ואולם בפסקה נקבע כי הפעלת הסמכות תעשה במתינות, תוך הבאה בחשבון של יחווד משפט העבודה בהפעלה** (ראו למשל: ס"ע (אזרע ת"א) Gorgo42525-11-13 Masory נ' אמפיקיר סטייט וורקייקס בע"מ (25.8.2015). כמו כן נקבעו בפסקה אמות מידת להטלת ערובה למי שאינו

**תושב ישראלי, ובפרט בוגר לתושבי הרשות הפלסטינית שרביהם מהם
עובדים בישראל (ע"ע 1424/02 אבו נסאר נ' Saint Peter in Gallicantu עובדים
[להלן: עניין אבו נסאר]) [ההדגשה הוספה – הח"מ] (6.7.2003)**

ונוכיר כי דברי ההסביר לתקנה קובעים מפורשות כי שיקול הדעת בעת הפעלת התקנה, ושימוש באפשרות שלא להטיל ערובה "משמעותי מוחדים שירשמו", ייעשה "בהת謹ך על הפסיכה אשר התוותה את שיקול הדעת עד כה"; קרי, חשש של העותרים מכש שפსיקות בית הדין הארץ לעובדה תהינה למורם – הוא מופרך, ואין לו על מה לסמן.

הנה כי כן, אין מקום להסדרת הסוגיה מושא עניינו בהסדר ראשוני, ודין בהסמכתה מחוקק המשנה על ידי המחוקק הראשי להסדיר את הסוגיה בתקנות, כפי שתואר לעיל.

דין הטענה כי התקנה אינה חוקתית ומונוגדת לפסקת ההגבלה - להידחות

38. טוענים העותרים כי אף אם הייתה נתונה למשיבה סמכות להתקנת התקנה (ולא כך הוא לשיטתם), הרי שהתקנה אינה חוקתית ומונוגדת לפסקת ההגבלה.

39. אף דין טענה זו להידחות.

40. אכן, זכות הגישה לערכאות היא זכות-יסוד במשפט הישראלי. יש הרואים בזכות הגישה בבחינת זכות-יסוד עצמאית אשר טרם נחקרה, בעוד אחרים מעגנים את זכות-היסוד כנגזרת מחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, ויש אף אשר סוברים כי זכות הגישה לערכאות נמצאת במעט נורמטיבי עליון לזכויות היסוד (ראו בהרחבה: ע"א 733/95 אופל אלומיניום בע"מ נ' קليل תעשיות בע"מ, פ"ד נא (3) 577). הטלת ערובה על תובע מהווה פגעה מסויימת בזכות יסוד זו נוכח העובדה כי תובע צריך להפקיד בתנאי להגשת תביעה סכום ממשועתי, מעבר לתשלום אגרה, שלא תמיד מצוי בידו. זאת, במיוחד כשמדובר, כבעניינו, מורה כי ברירת המחדל היא הפקדות ערובה ועל התובע מוטל הנTEL להוכיח כי יש לפטור אותו מהפקדת ערובה, ובמיוחד כשההסדר המוצע מוחל בבית הדין לעובדה, לאור ייחודה של משפט העובדה.

אלא שלא כל פגעה בזכות הגישה לערכאות, בוודאי שלא כל פגעה פוטנציאלית, היא פגעה בלתי חוקתית, וכנהוג בשיטתנו המשפטית, יש לאזן את הזכויות מול אינטרסים אחרים. בדברי בכ' השופט (כתוארו אז) אי' גרוןיס בקשר עם הטלת ערובה מכוח תקנה 95 לתקנות סדר הדין האזרחי (ראו עניין אברהים, להלן):

"הזכות לפנות לערכאות השיפוטיות היא זכות קונסטיטוציונית מן המעלה הראשונה (רע"א 544/89 אוקיל תעשיות 1985) נ' נלי מפעלי מתחת בע"מ, פ"ד מד(1) 647, 650). יש הסוברים, כי קיומה הוא תנאי לקיומן של שאר זכויות היסוד (וע"א 733/95 אופל אלומיניום בע"מ נ' קليل תעשיות בע"מ, פ"ד נא(3) 577). הזכות זו נתונה לכל, ואין היא נחלתם הבלעדית של אלה

шибידם יכולת כלכלית למן הлик משפט. יתכן שעצם היכולת לפנות למערכת השיפוטית, היא זכות קניין המוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ניתן לראותה אף כזכות הבאה לשורת זכות אחרת, של תביעה בגין פגיעה בקניין (ראו, ש' לויין תורת הפרוצדור האזרחי - מבוא ועקרונות יסוד (1999) 26). יחד עם זאת, הוסכם בית המשפט בתקנה 95(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, אם נראה לו הדבר, לצווות על תובע ליתן ערובה לתשלום הוצאותיו של נتبיע. הרצינול העומד בסיס הסמכות להטיל ערובה הוא למנוע תביעות סרק ובוקר להבטיח את תשלום הוצאותיו של הנتبיע במיוחד כשהנראה שכוכבי התביעה נמכרים [ההדגשה והוספה – הח"מ] (ראו למשל, רע"א 01/80 מימון נ' אלון (לא פורסם); ע"א 92/2877 אל ליטר נ' מורשת בניין למחר ולבניה (קרני שומרון) בע"מ, פ"ד מז(3) 846).

.4. על מעמדה של זכות הגישה לערכאות בשיטתנו, ועל האיזונים בין זכות זו לבין אנטטרסים אחרים, ניתן למלוד גם מחוות תשלום אגרות משפט כתנאי להגשת הлик בבית משפט. חובות תשלום האגרה, בדומה לתקנה 519, מגבילות אף היא את זכות הגישה של בעל הדין לבית המשפט. חובה זו, מטרתה, בין היתר, מניעת הגשת תביעות שסקומיהן מופרדים (ראו, רע"א 2623/02 סיס עי' צוב ריהוט ציבורי בע"מ נ' בזק החברה הישראלית לתקשות בע"מ, פ"ד נז(1) 717). אף על פי כן, לא ננעלים שעריו בית המשפט בפני מתדיין שאין בידו לשלם את האגרה."

והדברים יפים, בשינויים המחויבים, גם לעניינו.

.41. זאת ועוד, המנגנון הקבוע בתקנה אין יוצר כשלעצמם הסדר בלתי חוקתי, שכן הוא משקף, באופן כללי, אייזון חוקתי בין זכות הגישה לערכאות של התובע לבין זכות הקניין של הנتبיע (זכות של הנتبיע לשיפוי על הוצאותיו במקרה שבו התביעה נדחתה). דהיינו, תקנה 519 (וכפי שייצין להלן, גם בהקשר לתקנה מושא עניינו) מבטאת אייזון בין זכות הגישה לערכאות, לבין זכות הנتبיע להיות מפוצה על הלि�כים שלא הייתה סיבה להגשתם. הטעם לכך הוא שימוש זכות התביעה גורר את הנتبיע לבית המשפט ומטייל עליו הוצאות, ואין כל סיבה שהאחרון יצא ויdio על ראשו, כשמדובר בתביעה שנדחתה. זכות הנتبיע להיות מפוצה במקרים מתאימים, היא אפוא צידו השני של מטיב הזכות של התובע להגיש תביעה, והיא מאזנת בין האינטרסים של הצדדים (השו: דברי כב' הנשיה ו' זילר בת.א (י-ס) 1331 עיזוב המנוח אחמד אחיליל וא' נ' מדינת ישראל וא').

מכאן ניתן לה基数 גם לעניינו בכלל הנוגע לצורך באיזון בין זכויות של התובע והнатבע, שכן אין להתעלם גם מזכות הקניין של הנتبיע והחשש כי זכותו כאמור תפגע מקום שבו לא יוכל להיפרע מההוצאותיו. בנוסף, יש לתת את הדעת לכך ששימוש לרעה בזכות הגישה לערכאות (באמצעות הגשת תביעות סרק) עשוי לפגוע מיניה וביה גם בזכות הגישה של מתדיינים אחרים שמתכוונים ליוםם בבית המשפט זמן רב. לכן, הטלת ערובה מספקת מענה מאزن בין זכויות התובע לזכויות הנتبיע וכל המתדיינים.

כמו כן, גם ד"ר שי לויין סבור, כי קיומה של תקנה 519 אינו פסול כשלעצמם, חרף חקיקת חוקי היסוד. במאמרו "חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וסדרי הדין האזרחיים" (הפרקليט מב 451, בעמ' 458) ציין כי: "לא נראה, לכארה, שחקיקתם האפשרית מחדש של הסעיפים האמורים [הכוונה, בהקשרנו, לתקנות 519 לתקנות סדר הדין האזרחי –

החיים] צריכה להעמיד בעיה כלשהי. עם זאת שומה יהיה על בית המשפט בבואה לישם את העקרונות שכבר נקבעו בפסקה, ליתן משקל יתר כאמור בסעיף 3 לחוק היסוד וליתן את דעתו, עניין פרשני, לעובדה שמדובר בזכות חוקתית".

41. טוענים העותרים כי התקנה אינה לתכליות רואיה, זאת "גם מושום שהוא שללת את שיקול הדעת השיפוטי בקשר לצורך בהטלה ערובה, תוך פגיעה בעצמאות השיפיטה". אלא שכבר רأינו, כי שיקול הדעת אינו נשלל מן השופט או הרשם – נהפוך הוא; מחוקק המשנה מציב בפני השופט או הרשם ברירת מחדל, ובצדקה רכיבים מאוזנים שיש לשוקלם ולבוחנים, לרבות רכיב מאزن המורה לבחון שמא עניינו של טובע מצדיק פטור מעורבה לאור "טעמים מיוחדים שיירשמו". אט **במצב דברים זה נשלל שיקול הדעת השיפוטי מהשופט או הרשם, לא נדע שיקול דעת שיפוטי מה הוא.**

42. יתר על כן, תכליתה של התקנה ניתנת להילמד מדברי ההסבר להתקנותה. כאמור שם, התקנה מושא עניינו "נוועדה במקרים המתאים להבטיח כי אם התובע יכשל בתביעתו ובית המשפט יטיל עליו הוצאות לטובת הנتابע הוא אכן ישלם זאת. בוגע בתביעות המוגשות על ידי מי שאינו תושבי ישראל גובר הצורך להבטיח כי נtabעים יוכלו להיפרע מהתובעים שאינם תושבי ישראל, שעל דרך הכלל אין להם נכסים בישראל ועשוי להיות קושי לאטרם ולאכוף כלפים את פסק הדין, ככל שהtabעים לא יזכו בתביעתם ויפסקו הוצאות לנtabעים". לעומת זאת, זוהי בזוזאי תכליות רואיה, שבבסיסה הצורך הלגיטימי להבטיח כי נtabעים תושבי ישראל יוכלו להיפרע מהתובעים שאינם אזרחים, ולא יעדמו בפני שוקת שבורה.

43. זאת ועוד: העותרים טוענים כי תכליתה של העתירה היא "מניעת תביעות מעובדים פלסטינים, דוקא על שם היוצרים פלסטינים" (סעיף 43 לעתירה). הם מוסיפים וטענים כי "התקנה נועדה להתמודד ואף להדוף את 'גל התביעות' המוגשות על-ידי העובדים הפלסטיינים המועסקים בחקלאות בנהריה בבקעת הירדן, וככבודים על המעסיקים היישראלים, לפי טענותיהם" (ראו סעיף 22 לעתירה), ומוסיפים כי "סיעתה של המשיבה בכנסת, 'הבית היהודי', נתגיישה כדי לסכל את 'האינטיפאדה המשפטית של התביעות'". העותרים – לדבריהם – **מסתמכים על פרסומים שונים באמצעות התקשרות בהקשר זה, ובלשונם: "על היוזמה לאישור התקנה ומונע המשיבה ניתן למוד מכתבות בודדות שפורסמו באמצעות התקשרות".**

על כך נשיב, כי אכן, חשורה נדרשה לסוגיות התביעות של עובדים פלסטינים בבקעת הירדן כנגד מעסיקים ישראלים, ופניות בנושא זה הגיעו לשולחנה בתקופה שקדמה להתקנת התקנה. אך עתה, אין הדבר מעלה או מוריד לעניין ניתוח תכליות התקנה. בסופו של דבר התכליות המחייבת של התקנה מושא עניינו, שאוთה יש לבחון ולאמוד במקפאים חוקתיים, היא התכליות המשתקפת בנטוח התקנה, על פי פרשנותה התכליתית, וכי שהיא מובאת בדברי ההסביר ומוסגת בתגובה זו. לעומת זאת, אין מקום להזכיר – ככל שכך מנסים לעשות העותרים – מתבלית הצעת החוק הפרטית שהונחה על שולחן

הכנסת על ידי חברת בנסת מסיעתה של שרת המשפטים – ולא חוקקה בסופה של יום – לתקילה של התקנה מושא עניינו; וממילא שני דברי חקיקה אלה כוללים מנגנוןים משפטיים שונים בסוגיות הטלת הערובה. ומכל מקום, לדברי כב' השופט א' חיוט בbg'ץ 07/10771 שמואל גירצמן נ' המוסד לביטוח לאומי, פ"ד סג(3) 418, "בבואהנו לפרש חוק ראוי כי נתחקה אחר תכילת החוק ולא אחר כוונת המחוקק, וזאת משום שכדברי השופט זילברג בע"פ 282/61 יחיא נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד טז (1962) 363 "החווב הוא לא מה המחוקק רצה לומר אלא מה שאמר"";

והדברים יפים, בשינויים המחויבים, אף לעניינה של חקיקת משנה. וכדברי השופט מי' אלון בbg'ץ 142/89 תנעת לאו"ר – לב אחד ורוח חדשה נ' יושב-ראש הבנשת ו- 16 א' , פ"ד מד(3) 529: "בגנו דא, בית המשפט, כפרשן החוק, אין לו אלא דבר המחוקק, ולא רצונו של המחוקק: "חוק מתפרש, בראש ובראשונה, מתוכו ובו, ויש לתת תוקף לדברים גלויים וברורים, האמורים בו. ההיסטוריה החקיקית יכולה שתריה מאלפת ותציבע על המנייע המקורי שהודרך את יוזמי החוק, אך יכול שהכוונה המקורית לא יצאת מזו הכוונה אל הפועל, והניסיות לא קלה למטרה הרשונית" (bg'ץ 51/82 [401], בעמ' 659 מולאות השוליות ה"). ראו עוד, מבין רבים: בגץ 693 ד"ר מיכל אפרת נ' הממונה על מרשט האוכלוסין במשרד הפנים, פ"ד מז(1) 749; פרופ' א' ברק, פרשנות במשפט – פרשנות החקירה (תשנ"ג, 201-202).

אשר למשור המידתיות, הרי שגם בהקשרו צולחת הפגיעה העשויה להתறחש בקשר עם זכות הגישה לערכאות, את מבחני פסקת ההגבלה.

קיים קשר רצינוני בין האמצעי למטרה – התקינה מגנה על הנتابעים בכך שהיא מאפשרת להם במידה ויזכו בדיון לקבל את הוצאותיהם מן התובע.

מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה מתקיים – בפסקה נקבע כי המחוקק אינו חייב לבחור באמצעי שהפגיעה שהוא מסב היא המזערית האפשרית, אלא באמצעי המצוין ב"מתחרם המידתיות", שפגיעתו אינה עולה בהרבה על אמצעים אחרים המשיגים מטרה זהה (ראו פסק דין של כב' השופט (כתוארה א') נאור bg'ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, סב (4) 715). לעומת זאת, ניתן היה לנகוט לשנת השגת התקيلة המבוקשת אמצעים קשים משמעותית מהאמצעים אשר ננקטו בפועל, כגון העלאת סכום האגרה או החלה קוגנית של ערובה ללא בקשה הנتابע וambil לסת שיקול דעת לבית הדיון, או קביעת חריגים מצומצמים יותר. אולם, כמתואר לעיל, לבסוף נקבעה תקינה שיש בה מגוון רחב של רכיבים מאוזנים, כפי שמתואר לעיל ולהלן.

אכן, נציין, כי עלתה, בין היתר, אפשרות לתקן את התקנות האגרות באופן אשר ירתיע מפני הגשת תביעות מנופחות (כיום עומד שיעור האגרה על 1% משווי התביעה וכן כמו כן רכיבים מסוימים (כגון תביעה בגין שכר מינימום) פטורים מאגרה). מדובר באגרה נמוכה

יחסית לבתי המשפט הרגילים, וזאת בשל התכליות הסוציאליות של בית הדין לעובדה. תיקון האגורות, ולא הטלת ערובה להבטחת ההוצאה, הוא לכארה הכללי הרלבנטי להתמודדות עם הבעיה הנוצרת לעיל. ואולם, לתיקון כאמור השלכות רוחב משמעותיות יותר ביחס לכלל האוכלוסייה ואף ביחס לתובעים שאינם תושבי ישראל, אשר היו מביאות לפגיעה חמורה יותר בעניינו מאשר האמצעי הנבחר, ועל כן הוועדף האמצעי של הטלת ערובה.

אמצעי נוסף שנבחן הוא החלטה של תקנה 51 לתקנות סדר הדין האזרחי גם בבתי הדין לעובדה, אולם נמצאו כי אין באמצעי זה כדי להשיג את התכליות הנדרשת בעניינו, וממילא גם מכוח תקנה זו ניתן לאבחן בין תושבי ישראל לשאים תושבי ישראל, לצורך הטלת ערובה.

מבחן המידתיות במובן הצר – מכל האמור לעיל עולה באופן מובהק, ולמצער לכארוי, כי אין מדובר במצב בו קיים חוסר פרופורציה בין הפגיעה בזכות לבין ההגנה המושגת על ידי התקנה, וזאת בשים לב במיוחד לרכיבים המאזנים הקבועים בתקנה אשר משליכים על מידת הפגיעה בפועל; נסקור עתה רכיבים אלה.

ראשית, הטלת ערובה אינה נעשית באופן אוטומטי אלא בבקשתו של הנאשם בלבד. באופן זה, מוטל על הנאשם לעשות מעשה אקטיבי על מנת לחייב את התובע, וכן בית הדין מחויב לקיים בירור שיפוטי לפני הטלת ערובה (זאת, להבדיל מהליך אוטומטי שאינו מחייב בירור שיפוטי וחוסם את התובע עוד בשלב הגשת התביעה אצל מזוכירות בית הדין).

שנית, על מנת להיפטר מהפקדת ערובה, על התובע להביא "ראשית ראייה" באשר להוכחת התביעה. צוין, כי המונח "ראשית ראייה" אינו מופיע כוים בחקיקה, ושימושו בפסקה נעשה בהתאם למקרה הנקודתי שמובה בפני בית המשפט. במקרה דנן, על מנת שתובע י מלא אחר דרישת "ראשית ראייה", די בכך, לעמודת המדינה, שיצבע באמצעות אסמכתאות על אודות קיומם של יחסינו עבודה בין התובע לננתבע בתקופה המוניה בכתב התביעה, ועל כך שיש יסוד לכך שהנתבע לא שילם את שכרו של התובע כפי שהתחייב. בנוסף על כך, יכול התובע להיפטר מהפקדת ערובה על ידי כך שיראה בבית הדין כי ניתן יהיה להיפרע ממנו אם התביעה תידחה, בין באמצעות נכסים הקיימים בישראל ובין באמצעות הצגת ראיות המעידות על אי-יתנות כלכלית ויכולת גביה. מכל מקום, הדברים נאמרים לשם דוגמא בלבד, ומובן כי שיקול הדעת בהפעלת התקנה מוקנה לשופט או לרשם בית הדין לעובדה, משעה שנחתמה התקנה ויצאה מידיו של מחוקק המשנה.

שלישית, במסגרת הרכיבים המאזניים הוקנה לבית הדין שיקול דעת שלא להטיל ערובה "מטעמים מיוחדים Shirshmo", כגון במקרים בהם מתרשם בית המשפט כי אין זה מן הצדך ומן ההגינות להטיל על התובע הפקדת ערובה. במסגרת זו, יכול בית הדין לשקל

את סוג הזכות, את החלופות האפשרות לערובה, וכן את נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה, וזאת בהסתמך על ההחלטה אשר התוועת את שיקול הדעת עד כה.

יודע, כי רכיבים מסוימים אלה שוואבים במידה רבה את תוכנם מפסקת בית הדין הארץ-ישראלי, שהציגו עוד קודם להתקנת התקינה איזוונים מידתיים בשאלת הטלת ערובה על מי שאינו תושב ישראל. בפסק דין הדין המנחה בסוגיה זו בבית הדין הארץ-ישראלי, הוא ע"י 02/1424 ابو נסאר נ' Saint Peter in Gallicantu (6.7.2003) האמור, נקבע, כי כאשר מדובר בעובד זר שאינו אזרח אחת המדינות בעל האמנה לפי תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדרי הדין האזרחי), התשכ"ט-1969, ניתן יהיה להטיל עליו ערובה רק אם המעסיק (הנתבע) יוכיח אחד מהלאה: שההתביעה מופרכת על פניה, שייגרם למשתirk נזק של ממש כתוצאה מהגשת התביעה או שהוא לא מילא אחריו חייבם שהושתו עליו בעבר.

לענין הטלת ערובה על עובדים תושבי הרשות הפלסטינית נקבע מפני כב' השופטת נ' ארץ כללה:

"כלל, אין להטיל על עובד תושב הרשות חובת הפקדת ערובה להבטחת הוצאותיו של המעסיק-הנתבע, רק בשל היותו תושב הרשות. יש לבחון כל מקרה לגופו, על פי נסיבותיו. בתוך כך, ניתן הדעת לשני פנים אלה: הפן האחד: כל עוד קיימת מנעה לקיום של הליכי גביה באזרע, תידרש מן העובד והוכחה ראשונית לכואורה, ולו ראשית ראייה הנלמתת מפני הדברים, שההתביעה אינה מופרכת על פניה או כי טובים סיכויהו לזכותה . בامرנו טוביים הסıcıומיים" אין כדי לקבוע רף גובה יותר מזה הנדרש להוכחה הראשונית לכואורה, כאמור לעיל.
הוכחה ראשונית זו תפחית במשקלה, כאשר מדובר הוא בתביעה למימוש זכויות סוציאליות המוקנות מכוח משפט העובדה, כגון שכר מינימום. או אן ישנה בית דין לפתח לעובד את שערו בית הדין ולהכשיר אותו לתביעת התביעה למימוש זכויותיו מכוח משפט העובדה המגן, במקרים המתאים, יתו בידיו אפשרות לתקן את תביעתו ולהעמידה על בסיס לכואורי מזק יותר.
הפן الآخر: נמצא כי אין התביעה מופרכת על פניה או כי "טוביים סıcıומיי התביעה", ولو לכואורה, וכי על פני הדברים אין מדובר בהליך סרק, "זריש המעסיק להוכיח כי לא יכול להיפרע מן העובד מהעובד בחוץתו, ככל שיוטלו עליו. מצא בית דין כי אין התביעה מופרכת על פניה והמעסיק-הנתבע לא הוכיח כי נבצר ממנו להיפרע מן העובד – לא תוטל הערובה. מאידן, אם עמד המעסיק בנintel הנדרש, יוסיר בית דין ויבחן אם קיימות אפשרויות חלופיות לחיבור בערובה, כגון יכולת מימוש נכיסים מעם העובד או הפקדת ערובה מטעמו בתחוםי מדינתי ישראל, קודם שישית עליו חובת הפקדת ערובה.
לבסוף, בבואה לקבוע את סכום הערובה, ינהג בית הדין על דרך המידתיות הנדרשת. בתוך כך, ניתן בית דין דעתו לשיעור ההוצאות שנוהג להטיל בתובענות ממין זו שלפנינו; לאיזון הנדרש בין זכויותיו של העובד לבין חומרת הנזק שייגרם למעסיק; ולאחר מכן שמא החיבור בתשלום ערובה יפגע בזכותו החוקתית של העובד למש את זכותה הגישה לבית הדין ואת הזכויות שבדין".

והדברים דומים להפליא להסדר הנתקף בענייננו.

יצוין, למען הזהירות, כי הנשיא אדLER סבר בפסק הדין האמור, כי הערכת סיכון העובד לזכות בתביעתו אינה מבחן לנכון לחיוב להפקיד ערובה, וכי מעטים ונדרירים יהיו המקרים בהם תוטל חובת הפקdot ערובה על בעל דין על מנת שיקבל יומו בבית הדין.

45. מכל מקום, בשים לב להסדר הכלול בתוכו מספר רכיבים המוצמצמים במידה מסוימת את מניעת זכות הגישה לבית הדין, ובשים לב לכך שמדובר הפגיעה באמצעות הטלת ערובה פוגעת אך ורק בנסיבות צרה של זכות הגישה לערכאות, סבורה המדינה כאמור, כי ההסדר מושא עניינו צולח את מבחני מידתיות.

זאת ועוד, נזכיר כי לרשות טובע שהוחلت על הטלת ערובה בעניינו (לאחר שנעשה שימוש בתקנה מושא עניינו), עומדת האפשרות לתקוף את ההחלטה הקונקרטית במסגרת ההליכים השיפוטיים בבית הדין לעבודה ובכך למעשה נתון בעניינו של כל טובע וטובע, הלכה למעשה, "סעד חלופי" על בסיס פרטני, שהוא בוודאי ראוי מאשר הסעד הגורף של התערבות בחקיקת משנה. גם בכך יש כדי להשליך על מידתיותה של התקנה.

לאור כל זאת, נשוב ונזכיר את האמור לעיל – היותו של הסדר מאוזן ומידתי, משליפה גם על עצמת ההסכמה הנדרשת בחקיקה ראשית לשם התקנתו, שעה שנדרשת הסכמה שכזו.

46. אשר לטענת העותרים **לפגיעה בשוויון**: עמדת המדינה היא כי אין מדובר כלל בעניינו על פגיעה בשוויון (בין תושבי ישראל לשאים תושבי ישראל), אלא על אבחנה מותרת, קרי על שונות רלוונטיות בין שתי קבוצות שוויון שונות.

כידוע, יישומו של עקרון השוויון מחייב תחילת הגדרתה של קבוצת השוויון (שוויון חיוני) ובממשך בוחינה אם נשמר היחס השוויוני בתוך כל קבוצה (שוויון פנימי). לעניין זה יפים הדברים שנאמרו על ידי כב' השופט פוגלמן בבג"ץ 10/2018 אורת ישראל נ' שר הפנים (להלן – "ענין אורת ישראל"). וכך נאמר:

"**החוoba המוטלת על הרשות לנוהג בשוויון**, הינה
למעשה חוות כפולה: ראשית, יש להחלטת, מהם הפרטים
הנכליים בקבוצת השוויון. לאחר מכן, יש לקבל את
ההחלטה הרלוונטית לאוთה קבוצה, תוך שמירה על
שוויון בין חבריה. שתי החלטות נתנות לביקורת
שיפוטית (בג"ץ 3792/95 תאטרון ארצי לנוער נ' שרת
הمعد והאמניות, פ"ד נא(4) 259, 284-283 (1997)). קבוצה
השוויון מגדרה את הפרטים או המוסדות שככלפיהם חלה
חוoba לנוהג באופן שוויוני, על רקע קיומם של זהות או

דמיון רלוונטיים בהתייחס לנורמה נתונה, והיא מבחינה ביןם לבין פרטים או מוסדות אחרים, אשר כלפים אין חובה לנוכח באותו אופן (בג"ץ 2223 לוי נ' מדינת ישראל, פסקאות 14-15 (לא פורסם, 6.9.2006)). השאלה הינה למעשה, שאלה של שוויון חיצוני – הינו, אם קיימת הצדקה להבנה בין קבוצת השווין, שעליה חלה הנורמה, לבין פרטים או מוסדות שמחוץ לה. לאחר שנקבעה קבוצת השווין, כמה החובה לנוכח באופן שוויוני כלפי כל חברי הקבוצה – אז מתעוררת שאלת השווון הפנימי, שעניירה אם נשמר השווון בין הפרטים הנכללים בגדدي אותה קבוצה (ראו: בג"ץ 1703/92 ק.א.ל קווי אויר למטען בעמ' נ' ראש הממשלה, פ"ד נב(4) 193, 233-231 (1998), להלן: עניין ק.א.ל; בג"ץ 5496/97 מרדי נ' שור החקלאות, פ"ד נה(4) 555 (2001)).

לענין הגדרתה של קבוצת השווין הוסיף בית משפט נכבד זה וציין בעניין אורט ישראל כלהלן:

"השאלה מהי קבוצת השווין היא לעיתים קשה וסבוכה (דנג"ץ 4191/97 רקנט נ' בית-הדין הארץ לעובדה, פ"ד נז(5) 330, 345 (2000)). בחינת השווון החיצוני היא פעולה פרשנית (עניין ק.א.ל, בעמ' 232). **מקום שבו החוק אינו מביב לשאלה**, יש למלוד את התשובה, בעניין זה כמו בכל עניין, מתחוק תכילת החוק ומהות העניין,Urmi היסוד של שיטת המשפט והנסיבות המיווחות של המקורה" (בג"ץ 6051/95 רקנט נ' בית-הדין הארץ לעובדה, פ"ד נא(3) 289, 347 (1997)). על רקע אלה, יש לבחון אם השיקולים שעמדו בבסיס החלטת הרשות בעת קביעת קבוצות השווין הם שיקולים ענייניים או שיקולים זרים, וכן, יש לבחון את המשקל שנייתן לשיקולים הענייניים "שכן יכול וגם אם שיקול ענייני עמד בבסיס יצרתה של קבוצת השווין, עדין יתכן והמשקל שנייתן לשיקול זה הינו משקל בלתי-ראוי באופן שוביל למסקנה כי יצרת קבוצת שווין על בסיס טעם זה חריגה ממתחם הסבירות" (בג"ץ 11585/05 התנוועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' המשרד לקליטת עלייה, פסקה 11 (לא פורסם, 19.05.2009)). נפנה תחילה לבירור תכילת הקרייטריונים וסעיף החוק המسمיך".

דברי ההסבר להתקנות התקנות מדברים بعد עצם בנושא זה, ומצביעים על השוני בין תושבי ישראל לבין שאינם תושבי ישראל בהקשרו:

"בנוגע לתביעות המוגשות על ידי מי שאינו תושב ישראל גובר הצורך להבטיח כי נתבעים יכולים להיפרע מהתבעים שאינם תושבי ישראל, שעל דרך הכלל אין להם נכסים בישראל ועשוי להיות קושי לאטרם ולאכוף כלפיهم את פסק הדין, ככל שההתבעים לא יזכו בתביעתם וייפסקו הוצאות לזכות הנתבעים. אמנם הטלת ערובה כאמור עלולה לפגוע בזכות הגישה לערכאות ככל שהיא מידית ושהינה לתכלית רואיה, עם זאת, נוכח השונות בין אזרח ישראל ותושב לבין נתינים זרים, יש הצדקה לקביעת הסדר מחמיר יותר לגבי האחוריים".

.49 גם בת דין לעובדה עצם הבינו עדשה דומה בסוגיה, למשל בעניין ابو נاصر, שהוא המרכזី בענייננו, הובעה עדשה כי האבחנה בין עובד תושב ישראל לעובד אשר אינו תושב המדינה, היא אבחנה מותרת. כאמור שם, בפסקה 15 לפסק דין של כב' השופטת ארד:

"בשנתובע הוא עובד זר - יברך בית דין תחילת, אם הוא נמנה על תושבי מדינה החותמה על אמנת האג. נמצא כי כך הוא, יהיו שיקולי בית דין דומים לאלה הנוגעים לפני תובע שהוא תושב ישראל. נמצא כי אין האמנה חלה, יהיה המעסק חייב בהוכחת אחד מלאה: התביעה שהוגשה נגדו מופרכת על פניה; יגרום למשיק נזק של ממש כתוצאה מהגשת התביעה; העובד לא מילא אחר חיובים שהושתו עליו בעבר בפסקתו של בית דין".

בהמשך, עורכת כב' השופטת ארד אבחנה בין עובד תושב ישראל לעובד תושב הרשות הפלסטינית.

בנוספ', יצוין כי הלהקה למעשה, בת דין המשפט עושים שימוש בסמכות להטלת ערובה הקיימת בתיקנות סדר הדין האזרחי, לנבי כלל האוכלוסייה, בעיקר כאשר התובע הוא תושב חוץ או תושב האזור או כאשר התובע אינו מצין את מענו בתביעתו. במסגרת האיזון בין השיקולים השונים, כאשר התובע מתגורר מחוץ לשטח ישראל ואין בידו נכסים בארץ שהם ניתן להיפרע או שאין הוא מצוי את מענו העדכני כנדרש לפי התקנות, הנטייה היא, בדרך כלל, לחייבו בהפקדת ערובה להוצאות, וראו למשל, ע"א 2146/04 מדינת ישראל נ' עזבון המנוח באסל נעים איברהים, פ"ד נח(5) 865 (2004), בדברי כב' השופט (בתוארו אז) א' גרוןיס:

"אייזון דומה נעשה במסגרת הסמכות הקבועה בתקנה 510, אשר השימוש בה מודרך אף הוא לאורה של זכות הגישה לערכאות, ולאור ה צורך להגן במקרים מסוימים על זכותו של הנتابע כי לא יצא בחסרן כייס אם תידחה התביעה נגדו. בתקנה 510 עצמה לא נקבעו קритריונים להפעלת הסמכות לחיבת הפקדת ערובה, ואולם בפסקה גובשו כללים מדריכים וסוגי מקרים בהם יעשה שימוש בתחום. הכלל הוא שאין בית המשפט מהיבר טובע במתן ערובה להוצאות מחמת עוני בלבד. גם כאן, לא תיחסם גישתו לערכאות של טובע דל אמצעים רק בשל חוסר יכולתו הכלכלית. אולם, במסגרת המקרים אשר נקבעו בפסקה להטלה חיוב להפקדת ערובה, מקובל כי בית המשפט ישמש בסמכותו האמורה כאשר מתגורר התובע מחוץ לתחום השיפוט, ואין בידו להציג על נכסים הנמצאים בארץ, באופן אשר יקשה על הנتابע לגבות את הוצאותינו, אם יפסקו לטובתו (ראו למשל, רע"א 2241/01 הופ נ' ידיעות תקשורת בע"מ (לא פורסם)). הלכה זו הוחלה גם על תושבי הרשות הפלשינית, אשר נחשבים לצורך העניין כתובע המתגורר בחו"ל."

הנה כי כן, קיימת הצדקה בעניינו לאבחנה המותרת בין שתי קבוצות שוין שונות.

דין העתירה להידחות לאור אופן יישום התקנה בפועל

.50. התקנה מושא עניינו נכנסת לתוקפה ביום 2.9.16, והחל ממועד זה נעשה בה שימוש על בסיס שוטף בידי רשמי בית הדין לעבודה ושותפו.

.51. לצורך הכנסת תגובה זו, נאספו באמצעות הגוף הרלוונטיים בהנחלת בתיהם המשפט נתוניים מוגדים בדבר אופן יישוםה של התקנה, הלכה למעשה, מאז כניסה לתוקף. במסגרת זו, נבדקו מעלה ממאה תיקים שבהם הנتابע ביקש לחיבר את התובע בערובה תשלום הוצאותיו על בסיס התקנה מושא עניינו. בעשרות מבין התיקים שנבדקו, בבקשת הטלת העрова התקבלה (לרבות קבלה חלקית); בעשרות מבין התיקים שנבדקו בבקשת הטלת העрова נדחתה. בנוסף, בנסיבות שונות מבין המקרים שנבדקו נמצאות בשלבים דיוונים כאלו ואחרים שבהם טרם התקבלה החלטה, או שהצדדים הגיעו להסכמה דיוונית לפיה הבקשה להפקדת ערובה תושחה וכיו"ב. יוער, כי תוך עיון במקרים בהם נעשה שימוש בתקנה נמצאו דוגמאות ספורות בהם נעשה שימוש ברישא של התקנה כנגד תושבי ישראל

ולא כנגד עובדים שאינם תושבי ישראל (ראו למשל: סע''ש (ח') 15-07-4883 ר' דין נ' מפעילים בע"מ (פורסם בנוו', 12/2/2017)).

52. הלה למעשה נתוך עיון בבקשתו שכר הוכרעו ללמידה, ולמצער לסביר את האוזן, על אופיו של הבירור הרפואי הנוגע להפעלה של התקנה, על מנת המשקל לרכיבים המאזינים הכלולים בתקנה ועל הפעלת שיקול הדעת הרפואי בוגדי השימוש בתקנה, בכל מקרה על פי נסיבותיו.

כך, לדוגמה, בעניין ד"מ 16-11-70259 YASO HABTOM נ' זיקסי גרייל-בר בע"מ (בבית הדין האזרחי לעובדה בתל אביב), הוגשה בקשה נתבע להפקדת ערובה על ידי התובע, שאינו תושב ישראל או מדינה שאمنتה האג חלה עליו. לאחר בוחנת הבקשה וכתבי טענות מטעם הצדדים, ולאחר סקירת רכיביה של התקנה מושא עניינו, הורה כב' הרשם אי שביון על **דוחית הבקשה להפקדת ערובה**, בקובעה כדלקמן:

"4. בהתאם לתקנה האמורה, ככל שמדובר בתובע שאינו תושב ישראל או אחת המדינות שאمنتה האג חלה עליו, הכלל הוא חייב התובע בהפקדת ערובה, למעט במידה והמציאות ראשית וראייה לתביעתו או הוכחה יכולה פירעונו או שמתקיים טעם מיוחדם. במקרה זה התובע אינו תושב ישראל או מדינה החלה עליו אמנה האג."

5. בנסיבות אלו אבחן האם התובע הראה, כי מתקיים בו אחד התנאים האמורים בתקנה.

6. מעיון בתיק ביה"ד עולה, כי אין מחלוקת בדבר זכאות התובע להפרשות פנסיוניות ואף אם התקבל מלוא גרטת הנتابעת, הרי שהትובע, לדידה של הנتابעת, יהיה זכאי לסך של 1,449 ש"ח (סעיף 17 לבקשתה). די באמור כדי להוות "ראשית וראייה" כדרישת התקנה.

7. בהתחשב באמור לעיל אין צורך לבחון את שאלת יכולתה של הנتابעת להיפרע את הוצאותיה מההתובע אם וככל שתידחה תביעתו או קיומם של טעמים מיוחדים להימנע מלחיב את התובע בהפקדת ערובה".

העתק החלטה מיום 3.2.17 בד"מ 16-11-70259 מצורף ומסומן מש/3.

ועוד לדוגמה: בעניין סע''ש 16-02-59444 דבק נ' **קיובץ בית העربה** (בבית הדין האזרחי לעובדה בנצרת), הוגשה בקשה נתבע להפקדת ערובה על ידי התובע, תושב הרשות הפלסטינית. לאחר בוחנת הבקשה וכתבי טענות מטעם הצדדים, ולאחר שעמדה על התקנה מושא עניינו, הורה כב' הרשות ל' תלחותי סויידאן על **דוחית הבקשה להפקדת ערובה**, בקובעה כדלקמן:

"10. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים וכל החומר שבתיק, הגעת למסקנה לפיה דין הבקשה להידחות, וזאת מן הנימוקים הבאים.

צדוק הנتابע בטעنته לפיה אין לראות במסמכים אשר צורפו על ידי התובע לכתחזק התביעה "ראשית ורואה" כנדרש בתקנה 116א להוכחת תביעתו (...).

13. אילו התובע הסתפק בהלפנות למסמכים הנ"ל, אשר צורפושוב גם לתגבורתו, היה מוקם לקבל את הבקשה ולஹורות על הפקדת ערובה. אך לתגבורת התובע צורפו שני מסמכים נוספים: פסק דין של כב' הנשיא אייל אברהםי, מבית הדין האזרחי לעבודה בירושלים, בסע"ש 13-17940-05-13 (אשר ניתן לפני חצי שנה) והחלטת בית הדין הארץ מיום 23/11/16 בע"ע 1532-08 (כב' השופט רועי פוליאק), אשר קיבלה באופן חלקי את בקשה הנتابע לעיוב ביצוע פסק הדין הנ"ל, עד לבירור העדרעור אשר הוגש על ידי הנتابע לבית הדין הארץ לעובדה.

16. לטעמי, העובדה לפיה בהליך אחר התנהל כנגד אותו נתבע, התבררו והוכרעו סוגיות עובדותיות ומשפטיות זהות לסוגיות נשוא תיק זה, ויש באותה הכרעה כדי לתמוך בטענות התובע בהליך זה, הגם שכנגד אותה הכרעה הוגש עדרעור אשר טרם נדון, יש בכל אלה, וכמפורט לעיל, כדי להקים את החרג השלישי אשר נקבע בתקנה 116א(ב) לתקנות, הינו קיומם של טעמים מיוחדים אשר מחייבים את דחיתת הבקשה.

17. בנוסף, לא מדובר בתביעה שהיא מופרcta ונitin לראות כי במסגרתה נתבעו רכיבים במסגרת תקופת ההתיישנות בלבד, הגם שהsuccום הנتابע בגין אי הנפקת תלושי שכר נראה מופר.

18. לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחתת.

העתק החלטה מיום 16.12.16 בסע"ש 16-02-59444 מצורף ומוסמן מש/4.

עוד לדוגמה: בעניין סע"ש 16-12-16293 מוסא שחיתאת נ' שאל גרשקוביץ חברה לבניין ופתחה בע"מ (בבית הדין האזרחי לעובדה בבאר שבע), הוגשה בקשה נtabע להפקדת ערובה על ידי התובע, תושב הרשות הפלסטינית. לאחר בוחנת הבקשה וכ כתבי טענות מטעם הצדדים, ולאחר שעמדה על התקנה מושא ענייננו ועל הפסיקה הרלוונטית, הורתה כב' הרשות ר' גروس על דחיתת הבקשה להפקדת ערובה וזאת על אף שתביעה דומה אשר הוגשה על ידי אותו התובע נמחקה בעבר, בקובעה כדלקמן:

"7. לאחר שלקחתי בחשבון כי תביעה התובע הינה לתשלום זכויות אשר הין מזוכיות עובד על פי חוקי המגן בתחום העבודה וכן את טענת הנtabע לעניין הגשת התביעה קודמת כנגד בעל המניות אשר נמחקה ולענין המסמכים מטעים ולא מעודכנים, כמו גם החשש מהאי יכולתה לגבות את החזאות שייפסקו לטובתה, באם ייפסקו, מצאתי כי בנסיבות העניין, אגב אייזון מתאים ראוי ומידתי בין זכות התובע להגיש התביעה לבין זכות הנtabע להבטיח הוצאה, כי אין חייב את התובע בהפקדת ערובה.

8. בשים לב לכך כי אין מחלוקת כי בין הצדדים התקיימו יחסי עבודה ובשים לב לכך כי התובע אף צירף מסמכים ביחס לתשלומים שקיבל באמצעות מדור התשלומים, הרוי שהובאה ראשית ורואה להוכחת התביעה. טענות הנtabע ביחס למסמכים מטעים ולא מעודכנים הין טענות שצדיקות להתרור במסגרת ניהול ההליך ואין מהות, בשלב זה, טעם להפקדת ערובה".

העתק ההחלטה מיום 16-12-5.2.17 מצורף ומוסמן מש/5.

וועוד לדוגמא: בעניין ס"ע 16-06-36468 חמזה עוזאָד נ' א.ר. כהן הנדסה ובניין בע"מ (בית הדין האזרחי לעובודה בחיפה), הוגשה בקשה נתבעת להפקדת ערובה על ידי התובע, תושב הרשות הפלסטינית. לאחר בוחנת הבקשה וכותבי טענות מטעם הצדדים, ולאחר שameda על התקנה מושא עניינו ועל הפסיקה הרלוונטית, הורתה כב' הרשות מי' שי-גרינברג על דחינת הבקשה להפקדת ערובה וזאת על אף שהתובע לא ציין כתובת בארץ או בחו"ל, בקובעה כדלקמן:

"7. לאחר שיעיינתי בכתב הטענות וסקلت את טיעוני הצדדים, הגעת למסקנה כי דין הבקשה להידוחות. בנסיבות המקרה דנן נחה דעתך כי התובע הביא בראשית ראייה להוכחת תביעתו, שהרי הנתבעת מודה שהעסיקה את התובע מחודש מאי 2014 עד מאי 2015. לצרכי בקשה זו די בקיומה שהתקיימו בין הצדדים יחסית ערובה כדי להקים לתובע עילת תביעה כנגד הנתבעת. איני מביאה דעה באשר לסיכוי הצלחת התביעה, אלא שיש להבין את הדברים מכובנים לכך שאין מדובר בתביעת סרק. הנתבעת אמונה טעונה כי כל זכויותיו של התובע שלומו לו במלאן, אולם טענה זו יש לברור במסגרת ניהול התביעה ולשם כך יש מקום לנחל את ההליך ולשם מע ראיות".

8. לאור כל האמור, הבקשה נדחתת".

העתק החלטה מיום 2.11.16 ס"ע 16-06-36468 מצורף ומסומן מש/9.

הנה כי כן, טענותם של העותרים כי תכליתה של התקנה היא "מניעת תביעות מעובדים פלסטינים, דוקא על שם היוטם פלסטינים", עניינו הרואות, אינה מתישבת עם אופן הפעלת התקנה בפועל.

מן העבר השני, בעניין סע"ש 16-11-36572 HENRY CHISON MICHAEL נ' טל הל יסכה בע"מ, הוגשה בקשה נתבעת להפקדת ערובה על ידי תובע, אזרח ניגריה. לאחר סקירה מעמיקה של התקנה והחריגים לה, מושא עניינו, הורתה כב' הרשות מי' חבקין כי הבקשה תתקבל אופן חלקית ועל כן התובע יפקיד ערובה מסויימת, תוך שנקבע כדלקמן:

"..., במקרה זה התובע הוא אזרח ניגריה, הינו אכן תושב ישראל או מדינה הchnlla עליה אمنتה האג. אומר כבר עתה, כי דין הבקשה להתקבל בחלוקת. אנמק קביעה".

מדובר בתביעה לזכויות שונות, כמו גם לרכיבי פיזיונים (...) לתביעה עצמה לא צורף כל מסמך. הנתבעת טעונה במסגרת הבקשה, כי היא חברה העוסקת בייצור ועיבוד עופות ומפעילה מספר משחחות. כן טוען, כי המשيبة התקשרה עם מספר לקוחות קבלני משנה המספקים לה כוח אדם ולדוב היא אינה המעסיקה הישירה של העובדים בתפעול שוטף במשחחות. לטענות הנתבעות כנגד התקנה 2 (להלן – הנתבע), בעל המניות בנתבעת, הן כלשון "פופוליסטית" ולמעשה כנגד הנתבע אין עילת תביעה.

(...) לטעמי, נוכח הוראת התקנה המטילה על התובע את החובה להראות בשלב זה "ראיות ראייה" היה על התובע לפרט במסגרת תצהיר פרטיהם נוספים בהם יש לתמוך בטענותו בדבר העסקה תקופה כה ארוכה בנתבעת. הפרט היחיד שצין התובע (אחראי בשם איילון) הוכחש על ידי הנתבעת שטעונה במסגרת תצהיר כי אין לה עובד אחראי בשם זהה. בהיעדר תצהיר או

מסמכים ממשיים אחרים מטעם התובע, אין לומר שהוא הניח ראשית ראייה לתביעה כנגד הנتابעים. אני גם מקבלת את טענת הנتابע, כי אין בתגובה התייחסות פרטנית לעילת התביעה האישית כלפי המבוססת. על דוקטורינית הרמתה המשך. (...) התובע לא הציג כל ראשית ראייה בעניין זה. יתר על כן, למעט טענות בדבר חוסר תום לב קיצוני ושימוש לרעה בעיקרון האישיות המשפטית הנפרדת - טענות אשר נטענו במידה רבה בסתמיות, לא פורטה תשתיית טענות מספקת לצורך הרמת משך (...) אשר להנאי השני הקבוע בתקנה, התובע לא הוכיח כי עלה בידו לפורע חיוב בהוצאות ככל שיטול עליו.

אשר לשאלה, האם מתקיימים במקרה זה טעמים מיוחדים המצדיקים לפטור את התובע מהפקדת ערובה. שאלה זו יש לבחון בנפרד לגבי שני הנتابעים.

לגבי הנتابע, נוכח הנסיבות שפירטתי לעיל לגבי החסר שבתגובה עצמה בכל הנוגע לעילת הרמת משך, הרי שמדובר דווקא במקרה בו מוצדק ונכון לחיב בהפקדת ערובה, אף לפי ההלכה בעניין שהתייחסה למצב החוקתי טרם התקין לתקנות.

לגבי הנتابעת, שונים הם פני הדברים.

הнатבעת טעונה, כי מרבית כוח האדם בתפעול שוטף של המשחטות מועסק באמצעות קבלני משנה. העסקה בדרך זו מחייבת כלל בדיקה מעמיקה של תבניות התחששות על מנת להתחקות אחר זהותו האמיתית של המעסיק. (...). כמו כן, וזאת העיקרי, בסיטואציה של עובד זו, הטוען שהעובד ללא תלושים וכי שכדו שולם במזומנים אני סבורה כי היה זה בלתי צודק להקשות את דרכו לבית הדין ולפגוע בזכותו לגישה לערכאות רדק משום שאין בידו מטמכים לתמוך בטענותיו - כאשר מרבית המסמכים באמצעותם ניתן להוכיח העסקה, דווקא המעסיק הוא המחייב להנפיקם.

توزאה של חיוב התובע בהפקדת ערובה בהתייחס לתביעה כנגד הנتابעת אף אינה מתיישבת עם מגמת בתיה הדין לעובודה להקל על זכות הגישה לערכאות של העובדים המוחלשים - ובכלל זה העובדים הזרים, והוא בהחסור צדק במידה בלתי מבוטלת.

אכן, מדובר בתביעה בהיקף ניכר וגס קיבلتני את טענת הנتابעת שהnatבע בשלב זה לא הניח ראשית ראייה. ואולם, התקנה קובעת שניין לפטור תובע מהפקדת ערובה גם כאשר לא הניח ראשית ראייה וזאת מטעמים מיוחדים. נוכח הנסיבות שפירטתי לעיל אני קובעת שהתקיימו במקרה זה אוטם טעמים מיוחדים. נוכח מסקנתי כי יש לחיב את התובע בהפקדת ערובה לחשлом הוצאות הנتابע בלבד, יש לדון בגובה העрова. לאחר שנתי דעתិ מחד לזכות התובע לגישה לערכאות שהיא זכות יסוד, ומנגד לזכות הנتابע שלא יצאת בחיסרון כיס, ועל מנת שהיא לו ביטחון - ولو חלקית - לכך שהוצאותיו יחולמו, מצאתו לנכון, ובשים לב לסכום עלייו הועמדה התביעה, לחיב את התובע בהפקדת ערובה בסך של 4,000 ₪.

העתק החלטה מיום 5.2.17 בסע"ש 36572-11-16 מצורף ומסומן מש/7.

עוד, בעניין סע"ש 16-11-43200 מhammad عבדان מוסטפא דראגמה נ' שדמות מחולה, הוגש בקשה לחיבוב תובע, תושב הרשות הפלסטינית, בהפקדת ערובה. על כן, תוך התייחסות לאיזו בין זכותו של התובע לגישה לערכאות אל מול זכותו של הנتابע לקבל הוצאות במידת שיטולו, נפסק על ידי כב' הרשות ל' תלחמי סווידאן, על הפקדת ערובה, תוך שנקבע כדלקמן:

"11. לכתחילה ולחוגבותו לבקשתו, התובע לא צירף מסמך כלשהו אשר יש בו כדי לתרмо בטענות אותן הוא מעלה בתביעתו, ואשר יש בו כדי להוות "ראשית ראייה" כאמור בהוראות התקנה 610א(ב) לתקנות. בהתחשב בעובדה לפיה הנتابע מכחיש את קיומם של יחסית עבודה בין הצדדים, היה על התובע לתמוך את טענותיו בראשית ראייה כלשהי, והוא לא עשה זאת.

12. טענת התובע לפיה העדים אשר תומכים בגרסתו יזמננו להעיד בהמשך ההליכים בתיק, הויאל והנס עובדים של הנتبיע נוכן להיום, אינה מספקת ואינה מהוות ראייה או טעם מיוחד בהתאם להוראות הדין.
13. בתצהיר אותו צירף התובע לתגבורתו אין שום התייחסות ליכולתו הכלכלית וליכולת הנتبיע לפרוע ממנה את הוצאותיו אם התביעה תידחה.
14. לאור המפורט לעיל, מתקיים הכלל של הטלת ערובה ואילו התובע לא הוכיח קיומן של מי מבין החרים לכלל, ומכאן דין הבקשה להתקבל. (...)
15. בנסיבות העניין, ובהתחשב בכך שיש מקום לאפשר לתובע להימנע בשעריו בית הדין ובאיוזן מול זכותו של הנتبיע לקבל לידו את הוצאות שייפסקו לטובתו, ככל והתביעה תידחה, ובשים לב לסקום התביעה, הנני מקבלת את הבקשה כך של התובע להפקיד סך של 2,000 ש' בקופה בית הדין להבטחת הוצאות הנتبיע".

העתק החלטה מיום 10.2.17 בסע"ש 43200-11-16 מצורף ומסומן מש/8.

החלטות נוספות דומות נכללו בתגובה המדינה לבקשת מתן צו בגיןם.

53. כאמור, החלטות אלו מסברות את האוזן ביחס לטיבו של הבירור השיפוטי מושא עניינו, וביחד לטיבו של שיקול הדעת השיפוטי המופעל בעת השימוש בתקנה, עד כה.

ודוק: עניינו הרוות כי אין עניינו בהערכתה היפותטית צופה פנוי עתיד בדבר אופן יישומה של התקנה; מדובר בעניינו בבחינה של החלטות שנתקבלו בפועל בנסיבות שימוש בתקנה. הדוגמאות המובאות לעיל מבוססות על הניסיון המצתבר של כ-8 חודשים מעת כניסהה של התקנה לתוקף. על בסיס הדוגמאות לעיל נראה כי חששות העותרים אינם במקומות; כי השימוש בתקנה הוא מידתי וסביר; כי הוא אינו פוגע בעצמאות שיקול הדעת השיפוטי; וכי נעשה שימוש בפועל ברכיבים המאוזנים המצוים בגדרי התקנה; ולפיכך אין כל הכרח או צידוק מעשי לשימוש בכלי הדרמטי של התרבות בחיקת משנה, ובוודהי שאין מקומה לביטולה.

דין העתירה להידחות - אין מקום בעניינו להתרבות בחיקת משנה

54. לעומת המשיבים, דין העתירה להידחות שעה שהסעד המבוקש בגדירה הוא ביטול סעיף בחיקת משנה. הלכה היא כי התרבות רק לקרים של אי סבירות קיצונית ביותר הינה מוצמצמת ביותר ושמורה רק לקרים של אי סבירות קיצונית ביותר היורדת לשורשו של עניין. לא כך הוא בעניינו, לאור המתואר להלן.

55. אכן, בהתאם להלכה הפסוקה, בית המשפט הנכבד יתערב בחיקת משנה רק מקום בו יהיה מדובר בחוסר סבירות קיצונית, וכי אין די בחוסר סבירות "רגילה" על מנת לבטל חיקת משנה שכזו. ראו בעניין זה, את האמור בבג"ץ 6407/06 דורון, טיקוצקי, עמיר, מזרחי עורבי דין נ' שר האוצר, תק-על 2007(3) 4567 (2007), כדלקמן:

"56. המשקנה בדבר אי הסבירות בה לوكה הוראת השעה אינה מהוות סופה של דחק ואין נקודת הסיום בה נעצרת הביקורת השיפוטית. עוד כברת דחק

עלינו לעבור בטרם נגיע לנוקודת ההכרעה. על מנת שתתאפשר טענת העותרים כי חוסר הסבירות בו לוקה הוראת השעה לחודש يول' ציריך להbias לבטולותה, שומה על הוראת השעה לחודש يول' לעבור بعد חומרת מגבלות ועקרונות מוחים המוצמצמים את התערבותות השיפוטית, עליהם לעמוד בקטרה.

הוראת השעה לחודש يول' הינה מעשה של חקיקת משנה, וככזו היא נתונה לביקורת שיפוטית. ההלכה המנכח אותהנו הינה כי בית המשפט לא יפסול חקיקת משנה אלא אם נפל בה פגם היורד לשורשו של עניין וועליה כדי אי-סבירות מהותית או קיצונית (...). הדבר "עשה אך..."...כאמצעי אחרון במקורה קיצוני ביותר, שבו עשוי להיגרם עולם בולט שאין לו תקנה בדרכ' אחרת...", שכן בית המשפט נמנע מלשימים עצמו בנעליה של הרשות (...). כפי שציין השופט זמיר באחת הפרשנות, הגם שבקשר של הביקורת על החלטות מנהל:

"אכן, חוסר-סבירות היא עילה משפטית לביבורת החלטות של רשותות מינהליות. אולם העילה כפופה לסייעים. אחד הסייגים הוא, שבית המשפט אינו מוכן להתערב בחילטה מינהלית בעילה של חוסר סבירות, אלא רק כאשר ההחלטה היא כל כך בלתי-סבירה עד שרטות סבירה לא הייתה יכולה לקבל אותה. פירושו של דבר, שבית המשפט אינו-Amor לשקלם במאזינים את העמדה של העותרת כנגד העמדה של המשיבים כדי להחליט איזו עמדה סבירה יותר. אין זה תפקido של בית המשפט, אלא תפקידם של המשיבים. שהרי החוק הקנה להם את סמכות ההחלטה, להם ולא לבית המשפט;... בית המשפט אינו מפעיל שיקול דעת עצמאי, במקומות המשיבים, אלא רק מפעיל ביקורת שיפוטית על שיקול הדעת שלהם. הוא אינו מתערב בשיקול הדעת של המשיבים, אף אם הוא עשוי היה להפעיל את שיקול הדעת באופן אחר, אלא רק אם שיקול הדעת של המשיבים לוקה בפגם משפטי, ובכלל זה פגם של חוסר-סבירות, שיש בו כדי לבטל את ההחלטה" (בג"ץ 6406/00 בזק החבורה הישראלית לתקורת בע"מ נ' שר התקשורות, פ"ד נח(1) 433 - 435 (2001)).

בשינויים המתחייבים ובמשנה תוקף יפים הדברים גם ביחס לתערבותות בחיקיקת משנה בעילה של חוסר סבירות. התערבותות החריגה, המוצמצמת, בחיקיקת משנה היא أولי המשוכה הגבוהה ביותר של הוראת השעה לחודש يول' לעבור.

אוסיף, כי בפסקהbove אמן הדעה כי אפשר שהדרישה כי התערבות בית משפט זה בחיקיקת משנה תהא שמורה רק למקרים בהם מדובר באירועים קיצוניים או מופלאת, הינה גבוהה מדי (...). מכל מקום, הכלל החשוב לעניינינו הוא כי חקיקת משנה אינה מחייבת מפנה ביקורת שיפוטית, אך בית משפט זה ימושך ידו מהתערבותה בה אלא אם כן נוכח כי הינה לוקה בא-סבירות מהותית, קיצונית, שאז מדובר בעילה עצמאית לביטולה (...").

בענייננו, מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד יתערב ויפסול תקנה אשר היא למצער סבירה, ולעומת המדינה אף עומדת בכלל פסקת ההגבלה כMOVED עיל. על כן עמדת המשיבים היא כי אין מקום לתערבותות בהוראות התקנה מושא ענייננו.

ראו בהקשר זה בג"ץ 4293/01 משפחחה חדשה נ' שר העבודה והרווחה [פורסם בנבו], שם נקבע ביחס לבחינת חקיקת משנה, כדלקמן:

"בחינת הסבירות של מעשה מינהלי, ובכלל זה חקיקת משנה, מצריכה איזון ראוי בין שיקולים ולבנטאים. "סבירות ההחלטה

נקבעת על ידי איזון הערכיים המתחברים על הבכורה, על פי משקלם, והכרעה ביניהם בנקודת החיכוך. עניין לנו אפוא בתורת האיזון (the-balancing) הנוהגת במשפט הציבור שלנו. היא נוהגת מוקם שקיים סמכות שלטונית, אשר הפעלה מעניקה שיקול דעת, אשר צריך להתחשב בערכיים ובאינטרסים מתנגדים" (דברי הנשיא ברק בג"ץ 5016/96 חורב נ' שר התאחדות, פד"י נא(4) 1, 37; ראו גם בג"ץ 953/87 פורז נ' ראש עיריית תל אביב-יפו, פד"י מב(2) 309; בג"ץ 217/80 סgal נ' שר הפנים, פד"י לד(4) 429; בג"ץ 935/89 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פד"י מד(2) 485, מד(2) 513-14).

פעולת האיזון נעשית על-ידי מתן משקל לאינטרסים השונים על-פי משקלם היחסית. "פעולות "ה skłילה" היא פעולה נורמטיבית. היא נועדה להעניק לנחותים השונים את מקומם בשיטת המשפט, ואת ערכם החברתי מכלול הערכים החברתיים" (הנשיא ברק בפרשת חורב, בעמ' 41).

36. אי-סבירות של חקיקת משנה מהויה עילה עצמאית לתקיפה מינהלית (פרשת זידאן, שם). המדייניות השיפוטית בבדיקה סבירות חקיקת משנה מונחית מנקודת מבטו המבקשת להגן על נורמות חקיקתיות שקבעה רשות מינהלית, ועל ציפיות שאותה חקיקה יוצרה בצדורה. לפיכך, דרך כלל, בית המשפט לא יתרב בשיקול דעת הרשות המינהלית בחקיקת משנה שגבשה, אלא אם חוסר הסבירות בחקיקה זו יורד לשורשו של עניין "זקרוב לוודאי הוא כי, על פי מידה נכונה של סבירות, לא יכולה היהתה הרשות להגעים להחלטה מעין זו" (השופט אלון, בג"ץ 79/79 גמל נ' הסוכנות היהודית, פד"י לד(1) 424).

"בגאון דא, מצווה בית המשפט לנוהג מתוך ריסון והתפקיד, לבלי יימצא ממיר את שיקול דעתה של הרשות המינהלית בשיקול דעתו שלו. לפיכך נקבע, כי רק אי סבירות בדרגה גבוהה - "קיצונית ביותר" ... או "מפligeה" ... עשויה להצדיק התערבות שיפוטית בתקפה של חקיקת משנה. זאת ועוד: זהירות מיוחדת ינהג בית המשפט קודם שתיתעורר בחקיקת משנה שזכתה לאישור ועדה מועדות הכנסת" (פרשת זידאן, בעמ' 172; ראו גם ע"א 492/73 שפייזר נ' המועצה להסדר הימורים בספורט, פד"י כת(1) 26, 22).

סבירות חקיקת המשנה נשקלת, בין היתר, על-פי מטרתה הכלולית, גם אם במקרה הבודד היא עשויה לגרום עוול (בג"ץ 702/81 מינצ'ר נ' הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין בישראל, פד"י לו(2) 1, 13; ע"א 438/88 ברק נ' ועדת הרישום לפנסקס הפסיכולוגים, פד"י מד(1) 661, 671-2). מבחן הבדיקה השיפוטית על מעשה חקיקת המשנה מבחינת סבירותה מתמקד במתחם הסבירות שבמסגרתו תיתכונה אופცיות שוניות שבל אחת עשויה לענות ל מבחן התקינות המינהלית. די שמעשה החקירה מופיע במסגרת המתחם כדי שיעמוד באמות המידה של סבירות מינהלית"

אין לפיכך בכוחה של עתירה זו בכדי להצדיק סטייה מן הכללים בדבר התערבות בית המשפט בחקיקת משנה, ומכאן, מתבקש לדחות את העתירה.

.57. בטרם סיום נושא ונציגן, כאמור בתגובה לבקשתו למתן צו בגיןים, כי בהתקנתה של התקנה נפלת טעות סופר (שאינה משליכת על עניינו), ולפיה מספירה של התקנה הוא 711א, בעוד שבפועל צריכה היא להיות מסומנת 116; טעות זו תוקנה ופורסמה ברשומות ביום 9.10.16 (ק"ת 7718).

סיכום

.58. על יסוד כל האמור לעיל, עמדת המדינה היא כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותרים בהוצאות.

היום, ח' אייר תשע"ז

2017 מאי 04

אבי מליקובסקי, עו"ד
סגן בכיר בפרקיות המדינה

תוכן עניינים נספחים

מספר	שם הנספח	עמודים
מש/1	העתק דברי ההסבר לתקנות	1
מש/2	העתק הצעת החוק הפרטית ודברי ההסבר לה	5
מש/3	העתק החלטה מיום 3.2.17 ד"מ 16-11-70259	8
מש/4	העתק החלטה מיום 16.2.16 בטע"ש 59444-02-16	11
מש/5	העתק החלטה מיום 16-12-5.2.17 בטע"ש 16-12-16293	18
מש/6	העתק החלטה מיום 16-11-2.11.36468	23
מש/7	העתק החלטה מיום 16-11-5.2.17 בטע"ש 16-11-36572	27
מש/8	העתק החלטה מיום 16-11-10.2.17 בטע"ש 16-11-43200	34

מש/1

העתק דברי ההסבר לתקנות

תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין) (תיקון), התשע"ו-2016

בתווך סמכותי לפי סעיף 43(ב) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969,¹ ולאחר התיעצות עם שר הכלכלה והתעשייה, אני מתקינה תקנות אלה:

1. בתקנות בית דין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991 ² (להלן – התקנות העיקריות), בכותרת של סיכון א' בפרק ד', בסופה יבוא "ועורובה לתשלומן".	2. אחרי תקנה 117 לתקנות העיקריות יבוא: "117א ערובה לתשלום הוצאות (א) שופט בית דין או הרשם רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע ליתן ערובה לתשלום כל הוצאותונו של נטען. (ב) היה התובע מי שאינו תושב ישראל ואינו אזרח אחת המדינות בעל האמנה לפי תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשכ"ט-1969 ³ , וורה שופט בית דין או הרשם לתובע, לבקשת נטען, להפקיד ערובה לתשלום הוצאותונו של הנטען, זلت אם הראה התובע ראשית ראייה להוכחת תביעתו או שהוא הראה כי הנטען יכול להיפרע את הוצאותונו ממנו אם התביעה תידחה או אם ראה שופט בית דין או הרשם לפטור את התובע מטעמים מיוחדים שירשמו. (ג) הורה שופט בית דין או הרשם על הפקדת ערובה ולא הופקדה ערובה תוך המועד שנקבע, תימחק התובענה, זلت אם הרואה התובע להפסיקה.	3. תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסום.

כ"ג סיון התשע"ו (29 יוני 2016)

(חמ 3-2195)

אילת שקד
שרת המשפטים

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

² ק"ה התשנ"ב, עמ' 345; התשע"ג, עמ' 870.

³ ק"ת התשכ"ט, עמ' 470.

דברי הספר

התקנות מותקנות את התקנות בית הדין לעובדה (סדרי דין), התשנ"ב-1991 (להלן – התקנות בית הדין לעובדה) וקובועות הוראה המსמיכה שופט בית הדין לעובדה או רשם של בית הדין להורות לטורע להפקוד ערובה להשלים כל הוצאותיו של הנتابע. כמו כן הם קוביעות לגבי תובע שהוא תושב חוץ כי שופט בית דין או הרשם יורו על הפקדת ערובה אם הנتابע הגיע בקשה להפקדת ערובה, אלא אם התובע ציג ראשית ראייה לתביעתו או יוכיח שניתן יהיה להיפרע מبنו אם יוטלו עליו הוצאות לטובת הנتابע או מטעמים מיוחדים שירשו, כפי שיראו לבית הדין.

על פי המחב הקיים היום הוראה בתקנות בית דין לעובדה המותייחת לאפשרות להטיל ערובה על תובע להבטחת הוצאותיו של נتابע. הטלת חובה על תובע להפקיד ערובה בתנאי לקבלת כתוב תביעתו או בשלב מאוחר יותר, וזאת במקרים המתאים להבטיחה כי אם התובע יוכל בתביעתו ובית המשפט יטיל עליו הוצאות לטובת הנتابע הוא אכן ישלם זאת. בוגע לתביעות המוגשות על ידי מי שאינם תושבי ישראל גובר הצורך להבטיחה כי נتابעים יוכלו להיפרע מטעמים שאינם תושבי ישראל, שעל דרך הכלל אין להם נכסים בישראל ועשוי להיות קושי לארם ולאכוף כלפים את פסק הדין, ככל שהמטופעים לא יזכו בתביעתם ויפסקו הוצאות לזכות הנتابעים. אמן הטלת ערובה כאמור עלולה לפגוע בזכות הגישה לערכאות ככל שאינה מידתית ושאיתנה לתכליות רואיה, עם זאת, נוכח השונות בין אזרח ישראל ותושבי בין נתינים זרים, יש הצדקה לקביעת הסדר מחמיר יותר לגבי האחרונים. בתיק הדין לעובדה עושים כבר היום שימוש בסמכות להטלת ערובה, לפי תקנה 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 הקובעת כי "בית המשפט או הרשם רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע ליתן ערובה להשלים כל הוצאותיו של נtabע". השימוש בהטלה ערובה לפי תקנות סד"א בתי דין נעשה בעיקר כאשר התובע הוא תושב חוץ או תושב הארץ או כאשר התובע אינו מצוי את מענו בתביעתו, ואולם בפסקה נקבע כי הפעלת הסמכות תיעשה בנסיבות, תוך הבאה בחשבון של ייחוד משפט העבודה בהפעלה (ראו למשל: ס"ע (אזרחי ת"א) 42525-11-13 **Masory Gorgo** נ' אמפיר סטייט וורקינקס בע"מ (25.8.2015)). כמו כן נקבעו בפסקה אמות מידת החלטת ערובה למי שאינו תושב בישראל, ובפרט בוגע לתושבי הרשות הפלסטינית רבים מהם עובדים בישראל (ע"ע 1424/02 אבו נסאר נסאר נ' Saint Peter in Gallicantu (6.7.2003) (להלן: עניין אבו נסאר)).

יצוין כי התקון המוצע מחייב אומנם כבירותת מוחדר לקבע ערובה לבקשת תובע מקום שמדובר בתובע שאינו תושב ישראל. ואולם, לצד החובה ההסדר המוצע כולל מספר רכיבים כלහן: ראשית, הטלת ערובה אינה נעשית באופן אוטומטי אלא בבקשתו של נטבע בלבד. באופן זה, מוטל על הנטבע לעשות מעשה אקטיבי על מנת לחייב את התובע, וכן בית הדין מחייב לקיים הליך שיפוטי לפני הטלת ערובה (זאת, להבדיל מהליך אוטומטי שאינו מצריך הליך שיפוטי וחוסם את התובע עוד בשלב הגשת התביעה אצל מזוכירות בית הדין). שנייה, על מנת להיפטר מהפקדת ערובה, על התובע להביא "ראשית ראייה" להוכחת התביעה, וזאת באמצעות אסמכתאות המוכיחות את התביעה, בין היתר אודות קיומס של יחש עבודה בין התובע לנطבע בתקופה המוניה בכתב התביעה ובנוסף לכך שיש יסוד לכך שהנטבע לא שילם את שכרו של התובע כפי שהתחייב, או לא קיים חובות אחרת שלו. בנוסף על כך, יכול התובע להיפטר מהפקדת ערובה על ידי כך שיראה בבית המשפט כי ניתן יהיה להיפרע ממנו אם התביעה תידחה, בין באמצעות נכסים הקיימים בישראל ובין באמצעות הצגת ראיות המעידות עלAITנות כלכלית ויכולת גביה. שלישיית, בית הדין שיקול דעת שלא להטיל ערובה "משמעותים מיוחדים שירשמו", כגון במקרים בהם מתרשם בית המשפט כי בנסיבות העניין אין זה מן הצדק וממן הוגנות להטיל על הנטבע הפקדת ערובה. במסגרת זו, יוכל בית הדין לשקל את אופי הזכות הנטבעת והאם הייתה זכות קוגניטיב של העובד, את הנסיבות האפשרות לערובה, וכן את נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה, וזאת בהסתמך על הפסיכיקה אשר התוועת את שיקול הדעת עד כה.

מש/2

העתק הצעת החוק הפרטית
ודברי ההסבר לה

הכנסת העשרים

יוזמים: חברה הכנסת
חוליו מועלם-רפאל
בצלאל סמוטריץ'
喬אכִי שטָרְן¹
רוּבֶּרְט אַילְטוֹב
אלעָזֵר שְׁטרָן
מִרְדָּכַי יוֹגֵב
עוֹזְדֵד פּוֹרֶר
חַמְדָעָמָר
איַתְן בְּרוּשִׁי

9/2271/20

הצעת חוק בתיה המשפט (תיקון – תובענות תושב אזור עימות), התשע"ו–2015

הוספה סעיף 90א 1. בחוק בתיה המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984¹, אחרי סעיף 90 יבוא:

"ערובה בתובענה 90א. (א) בתובענה של תושב אזור עימות שאינו אזרח ישראלי, נגד אזרח ישראלי, יורה הרשם לתובע על מתן ערובה לתשולם הוצאות המשפט בסכום שייקבע בתקנות, אלא אם כן סבר הרשם כי התקיים אחד מכל:
התקיים אחד מכל:

- (1) בידי התובע נכסים במדינת ישראל שנייתן יהיה להיפרע מהם במידה הצורך;
 - (2) קיים סיכון גבוה לזכיה בתובענה.
- (ב) שר הביטחון רשאי להכריז על שטח ועל אזור עימות; הכריז השר כאמור, יקבע בהכרזה את גבולות אזור העימות ואת התקופה שלגביה חלה ההכרזה; הודעה על ההכרזה תפורסם ברשומות.

¹ ס"ח התשכ"ד, עמ' 86.

(ג) לעניין חוק זה, "אזור עימות" – אזור מוחז לשטח מדינת ישראל אשר הביטחון הכספי לגביו כאמור בסעיף קטן (ב), שכוחות הביטחון פועלים או שוהים בו מעת לעת במסגרת עימות".

דברי הסבר

מאו יום כ"ט באול התש"ס (29 בספטמבר 2000) נמצאת ישראל בעימות מתחשף עם גורמים סדירים ובلتם סדירים ביהודה, השומרון ועזה, העוינים אותה. לעימות זה פנים רבים. יש ממנה הנעשה באמצעות פעולה טרור הננקוטות נגד אזרחית ישראל, ויש ממנה הנעשה באמצעות התשה אזרחית המתקיימת בזרות הכלכליות וה精神יות, בישראל ומהוצאה לה, במטרה להביא לפגיעה במדינת ישראל באמצעות תביעות סרק נגד אזרחיה.

תביעות פרטיות אלה המוגשות בעידוד גורמי השלטון ברשות הפלסטינית ובאזורים הנשלטים על ידי ארגוני טרור מובהקים כארגון החמאס, עושות שימוש בbatis המשפט של מדינת ישראל לשם השתקת כוחותיה החינויים של המדינה, ובכלל זה: כוחות הביטחון, החקלאים, התעשיינים ועוד. זאת ועוד, תובעים אלה, בניגוד לכל אזרח ישראלי הנוטל סיuco של תשומות הוצאה משפט במקרה שתביעתו תידחה, אינם נוטלים כל סיuco עם הגשת תביעתם, שכן בפועל אין כל יכולת לגבות כספים מטופבים אלה, תושבי אזוריה העימות, ככל שתידחה תביעתם.

על כן מבקשת הצעת החוק לקבוע חובה להפקדת ערובה על ידי תושבי אזור העימות בטרם יפנו לבית המשפט לבירור מהותי של התביעה, ובכך להביא לצמצום נושאומי של תביעות הסרק. האיזון הרأוי בין זכות הפרט לגישה לערכאות ובין זכותו הקניינית של הנتابע לגבות הוצאותיו בתום החליך יעשה על ידי קביעת גובה העורבה, ועל ידי הסיגים המפורטים בסעיף קטן (א) ולפיהם תובע אשר בידו נכסים בישראל או תובע שביכולתו להוכיח כי סכומי התביעה גבוהים יהיו פטורים מחייב להפקיד ערובה.

ההצעה זהה הונחה על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חברת הכנסת אילת שקד וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/2864).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ח בכסלו התשע"ו – 30.11.15

מש/ג

העתק החלטה מיום 3.2.17

ד"מ 70259-11-16

כrown Denmark AZORI לאמנודה בתגל אביגט - יונן

ד"מ 70259-11-16

30 פברואר 2017

לפניכם:

בב' הרשם אלעד שביו

התובע:
HABTOM YASO
ע"י ב"כ עוזי זוד בר חוה

הנתבעת:
דיקסי גריל-בר בע"מ
ע"י ב"כ עוזי עדן נקלביץ

חקיקה שאווכרה:
תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991; סע' 111א'
תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), תשכ"ט-1968

החלטה

1. בפניכם בקשה לחייב התובע בהפקדת ערובה לכיסוי הוצאות הנתבעת.
2. לאחר שיעינתי בבקשתם ובתגובהם, מצאתי לדוחות את הבקשתם.
בתאריך 2.9.16 נכנסה לתוקף הוראת תקנה 116א' לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991 בה נקבע כדלקמן:

"(א) שופט בית הדין או הרשות רשיין, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לתת ערובה לתשלום כל הוצאותיו של נתבע.

(ב) היה התובע מי שאינו תושב ישראל והואנו אזרח אחת המדינות בעלי האמנה לפי תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשכ"ט-1969, יורה שופט בית דין או הרשות לתובע, לבקשת נתבע, להפקיד ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע, זולת אם הראה התובע ראשית ורואה להוכחת תביעתו או שהוא הראה כי הנתבע יכול להיפרע את הוצאותיו ממנה אם התביעת תיבעת או אם ראה שופט בית דין או הרשות לפטור את התובע מטעמים מיוחדים שירשו.

תביעה

(ג) הורה שופט בית הדין או הרשות על הפקדת עירובה ולא הופקדה עירובה בתווך המועד שנקבע, תימחק התובענית, זולת אם הורשה התובע להפסיקה".

4. בהתאם לתקנה האמורה, ככל שמדובר בתובע שאינו תושב ישראל או אחד המדינות שאמנת האג חלה עליו, הכלל הוא חיוב התובע בהפקdot עירובה, לפחות במידה והמציא ראשית ראייה לתביעתו או הוכיח יכולת פירעון או שמתקנים טעימים מיוחדים. במקרה זה התובע אינו תושב ישראל או מדינה החלה עליו אמנה האג.

5. בנסיבות אלו אבחן האם התובע הראה, כי מתקנים בו אחד התנאים האמורים בתקנה.

6. מעיוון בתיק ביה"ד עולה, כי אין מחלוקת בדבר זכאות התובע להפרשות פנסיוניות ואף אם תתקבל מלוא גרטת הנتابעת, הרי שההתובע, לדיזה של הנتابעת, יהיה זכאי לסך של 1,449 ₪ (סעיף 17 לבקשתה). די באמור כדי להוות "ראשית ראייה" כדרישת התקנה.

7. בהתחשב באמור לעיל אין צורך לבחון את שאלת יכולתה של הנتابעת להיפרע את הווצאותיה מההתובע אם וככל שתידחה תביעתו או קיומם של טעמים מיוחדים להימנע מלחיב את התובע בהפקdot עירובה.

8. הוצאות התביעה ישקלו בסיום ההליך.

ניתנה היום, ז' שבט תשע"ז, (30 פברואר 2017) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

אלעד שבין 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמך פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

מש/ט

העתק החלטה מיום 23.12.16
בסע"ש 59444-02-16

בית דין אזרחי לעבودה בנכונות

סע"ש 16-02-59444
23 דצמבר 2016

לפני כב' הרשותות לבנה תלכמי סויידאן

התובע:
מוחמד דבק, ת.ז. XXXXXXXXXX
ע"י ב"כ עו"ד בשיר עיסא

הנתבע:
קיבוץ בית העربה
ע"י ב"כ עו"ד גולדשטייט ואח'

חקיקה שאוזכרה:
תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), חננ"ב-1991 : סע' 1116, 1116(ב), 1118
תקנות פדר הדין האזרחי, חשמ"ד-1984 : סע' 515(א)
חוק בית הדין לעבודה, חשב"ט-1969 : סע' 33
תקנות לביצוע אכתת האג 1954 (סדר-הדין האזרחי), תשכ"ט-1968

החלטה

1. לפני בקשה הנתבע מיום 29/11/16 להפקת ערובה (להלן: "הבקשה").

רקע

ביום 28/2/16, הגיע התובע, תושב הרשות הפלסטינית, כתוב תעבירה כנגד הנתבע, בו טعن, בין היתר, כי עבד אצל הנתבע כפועל חקלאות בתקופה שמיומן 3/7/2006 עד ליום 31/5/2010 – מועד בו פוטר לאלטר. עוד נטען כי הנתבע הנפיק לתובע היתרי עבודה באמצעות עובדים אחרים אשר עבדו בשירותו. בכתב התובעה נתבעו הרכיבים הבאים: הפרש שכר מינימום, פיצוי לפי חוק הودעה לעובד, פיצויי פיתוריים, הودעה מוקדמות, דמי הבראה ופיצוי בשל אי הנפקת תלוishi שכר. סכום התובעה הועמד על סך 99,638 ₪.

3. הנתבע הגיש כתוב הגנה מטעמו ביום 19/4/16, בו טען, בין היתר, כי התובע לא עבד אצלו וכי לא התקיימו ביניהם יחסי עבודה מסיק. עוד נטען כי התובע

צירף רישיונות עבודה שאינם ע"ש הנושא, וכי מוביל אין ברישיונות אלה כדי להוות ראייה כלשהי. בנוסף, שני הנספחים אשר צורפו כנספח ב' לכתב התביעה ואשר כביבול הוצאו מטעם הנושא, אינם כוללים את שמו של התובע, ולבסוף התביעה הוגשה בשינוי חמור.

עיקר טענות הצדדים

4. בבקשתו טוען הנושא, בין היתר, כי בהתאם להוראות תקנה 117א (הכוונה 116א) لتקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991 (להלן: "התקנות"), בית הדין יורה על הפקודת ערובה להבטחת הוצאה שלו נושא בתביעתו של מי שהינו תושב הרשות הפלסטינית, אלא אם מתקיימים החריגים הקבועים בתקנה. התובע לא חיזג ראשית ראייה לעובdotו הנטענת וצירף מסמכים אשר אינם כדי להוות ראייה כלשהי לכך שעבד כנטען, ואף במסמכים אשר צורפו ואשר הוצאו כביבול מטעם הנושא, שמו של התובע אינו מופיע. בנוסף, התובע טוען כי התחליל לעבוד אצל הנושא בחודש يولי וברציפות במשך 4 שנים – בחודש זה לא מתקיימת עבודה תקלאית בשל תנאי מזג האוויר הקשה וכן מתוכנת העבודה הנטענת אינה מתאימה למוכנות העבודה הנוכחית אצל הנושא. עוד טוען הנושא כי יש לחייב את התובע בהפקודת ערובה הויאל וסיכון התביעה הינם קלושים והוא מותגورد מוחץ לישראל ולא צין את מענו.
 5. בתגובהו מיום 16/12/12, טוען התובע, בין היתר, כי קבלת הבקשה משמעה כי החוטא יצא נשכד כשהנושא מנסה בכל הדרכים להכביר על התובע בניהול התביעה. ראייך דראגמה, אשר על שמו הוצאו אישורי העבודה של התובע, הוא עובד קבוע של הנושא כשטענות הנושא נדחו על ידי בית הדין האזרחי לעבודה בירושלים בתיק סע"ש 13-05-17940 בו ניתן פסק דין ביום 29/6/16.
- היתרי העבודה אשר ברשות התובע הם על שם עובדים אחרים של הנושא, כפי שנקבע בפסק הדין הניל' ומדובר בראיות המאפשרות לו להיכנס לאולם בית הדין ולבקש את זכויותיו, כשהנושא אינו נותן הסבר לעובדה לפיה שמו של התובע השתרכב בהיתרי העבודה על שם עובד שלו בכתובתו ובש точно. מדובר בשיטה אשר עוקפת את חקיקת המגן, אינה סבירה ונوعדה להונחמק מושלום זכויות עובדים. הבקשה הוגשה ללא תצהיר וرك בשלה העובדה לפיה התובע הינו תושב הרשות הפלסטינית, שלא ניתן לקבוע בשלב הנוכחי כי מדובר בתביעה מופרcta. התובע עובד בעבודה מסווגת ומשתכר סך של 4,300 ש"ן.

זכות הגישה לערכאות הוכחה כזכות חוקתית כשהוחיבו של התובע בהפקדת ערובה מהוועה חריג לכל הקובע את זכות הגישה לערכאות, כמשמעות זה יכומש במשורה ובמקרים נדירים ובנסיבות חריגות בלבד. בהתאם לתקנה 116(א) (הכוונה 116(א)) לתקנות, החריגiae הטלת ערובה הוא כי התובע הראה ראשית ראייה להוכיחת תביעתו או שהנתבע יוכל להיפרע מבנו אם התביעה תידחה, או מטעמים מיוחדים שיירשמו. בענייננו קיימות ראיות אשר סותרות את טענות הנتابע ותומכות בגרסת התובע שאין מדובר בתביעה שהינה כופרת. חן פסק הדין הנ"ל והן החלטת בית הדין הארץ בבקשת לעיכוב ביצועו אותו פסק דין, והמסמכים אשר צורפו, מהווים יותר מראשית ראייה והן ראיות להוכיחת התביעה. לתגובה התובע צורף תצהיר מטעמו.

המסגרת הנורמטיבית

עד לאחרונה לא הייתה בתקנות תקנה ספציפית אשר דנה בסוגיית הפקדת ערובה לשולם הוצאותיו של נתבע. אי לכך, הוראות תקנה 519(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשכ"ד-1984, אומצו על ידי בית הדין לעובדה וזאת מכוח סעיף 33 לפקק בית הדין לעובדה, התשכ"ט-1969.

7. ביום 16/9/2, נכנסה לתוקפה הוראות תקנה 116(א) לתקנות, שכותרתה "ערובה לשולם הוצאות", הקובעת כדלקמן:

"(א) שופט בית הדין או הרשות רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לתнат ערובה לשולם כל הוצאותיו של נתבע".

(ב) היה התובע מי שאינו תושב ישראל ואני אזהרacha את המדיניות ועלת האמנה לפיקודן לבייעוץ אמנתת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשכ"ט-1969, יורה שופט בית הדין או הרשות לתובע, לביקורת נתבע, להפקיד ערובה לשולם הוצאותיו של הנתבע, זולת אם הראה התובע ראשית ראייה להוכיחת תביעתו או שהוא הראה כי הנתבע יוכל להיפרע את הוצאותיו מבנו אם התביעה תידחה או אם ראה שופט בית הדין או הרשות לפטור את התובע מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) הוראה שופט בית הדין או הרשות על הפקדת ערובה ולא הופקדה ערובה בתוקן המועד שנקבע, תימחק התובענה, זולת אם הוראה התובע להפסיקה."

בהתחשב במוועד הגשת הבקשה, תלים עליה הוראות התקנה הניל.

.8. בנויגוד להלכה הפסוקה אשר הנחתה את בית הדין לעובדה עד להתקנת התקנה הניל, ולפיה, בין היתר, השיקול העיקרי בבחינת בקשה להפקדת ערובה הינו סיכון הצלחת התובענה, כשןקבע גם ש "מעטים ונדיירום" המקרים בהם יוטל על בעל דין להפקיד ערובה (רי ע"ע 1424/02 אבו נסאר – GALLICANTU, מיום 3/7/06 [פורסם בנבו]), הרי ביחס למי שאינו נמנה על תושבי המדינה ולמי שאינו אזרח מדינה החתוםה על אמנת האג, בהתאם להוראות תקנה 116א(ב) לתקנות, הכלל הוא שבית הדין יורה על הפקדת ערובה לחבותה תשלום הוצאותיו של נתבע ולבקשו.

.9. לפי תקנה 116א(ב) לכל הניל נקבעו מספר חריגים אשר בהתקיים אחד מהם, בית הדין לא יורה על הפקדת ערובה. חריגים אלה הם:

1. אם התובע הראה ראשית ראייה להוכחת תביעתו.
2. אם התובע הראה כי הנתבע יכול להיפרע את הוצאותיו ממנו במידה והتبיעה תידחה.
3. אם מתקיימים טעמים מיוחדים, שיירשכו.

דיון והכרעה

.10. לאחר שהבנתי את טענות הצדדים וכל החומר שבתיק, הגיעו למסקנה לפיה דין הבקשה להידחות, וזאת מן הנימוקים הבאים.

.11. צודק הנתבע בטענותו לפיה אין לראות במסמכים אשר צורפו על ידי התובע לכטב התביעה "ראשית ראייה" כנדרש בתקנה 116א להוכחת תביעתו. ממסמך "תධיס רשיונות" אשר בפני בית הדין עולה כי לתובע הוצאו רישיונות עבודה, בתקופה הרלוונטית ל התביעה ואשר לגבייה לא חלה התישנות, ע"ש מעסיק העונה לשם "ראיד פראגמה" ולא ע"ש הנתבע – קיבוץ בית הערבה. ואילו מהיתר העבודה אשר צורף והנוגע למספר חדשים בשנת 2009, עולה כי תחת אותו מעסיק מקום העבודה הוא "בית הערבה". שני המסמכים הנוספים אשר הונחו בפני בית הדין, ואשר כביכול הינט מטעם הנתבע, הם משנים 2003 ו- 2005 ואף בהם שם של התובע אינו מופיע כלל.

12. בנוסף, יש לציין כי טענת התובע לפיה הוא עובד באופן מסודר ובשתכר סך של 4,300 ₪ בחודש לא נתמכה במסמך כלשהו, כך שלא ניתן לקבוע כי החקיקים החרג השני אליו מתייחסת תקנה 116א(ב) לתקנות.
13. אילו התובע הסתפק בהלפנות למסמכים הנ"ל, אשר צורפושוב גם לתגבורתו, היה מקום לקבל את הבקשה ולהורות על הפסקת ערובות. אך לתגבות התובע צורפו שני מסמכים נוספים: פסק דין של כבי הנשיא אייל אברהםי, נובית הדין האזרחי לעובדה בירושלים, בסע"ש 13-17940-05-13 (אשר ניתן לפני חצי שנה) ווחולצת בית הדין הארץ מיום 23/11/16 בע"ע 16-08-1532 (כבו השופט רועי פוליאק), אשר קיבלה באופן חלקית בבקשת הנتابע לעיכוב ביצוע פסק הדין הנ"ל, עד לבירור הערעור אשר הוגש על ידי הנتابע בבית הדין הארץ לעובדה.
14. מעיוון בפסק דין הנ"ל של כבי הנשיא אברהםי, ואשר דין בתובע אשר טען שעבד אצל הנتابע בתקופה שמהודש 3/95 עד 11/5 – הינו תקופה הכוללת בתוכה את התקופה נשוא תביעה זו, בעליים קוי דמיון רבים וברורים בין המקרה אשרណון והוכרע על ידי כבי הנשיא אברהםי לבין המקרה דין. אין מקום להתעלם מהקביעות העובדיות והמשפטית של כבי הנשיא אברהםי, בסוגיות שונות, ואשר תומכות לכורה בטענות אותן מעלה התובע בתביעתו בכל הנוגע לשאלת זהות המעסיק, כאשר בפסק הדין הנ"ל התייחסות מפורשת לטענות הנتابע אשר מועלות גם בהליך זה והכרעה בהן.
15. מעיוון בפסק דין הנ"ל עולה כי טענת אותו לתובע לגבי היותו עובד של הנتابע, התבקרה בצל טענת הנتابע לפיה אותו לתובע הועסק על ידי "ראייס" שהוא לא אחר מאותו "ראייד פראגמה", אשר על שמו הוצאו רישיונות העבודה חן בתיק בפני כבי הנשיא אברהםי והן בתיק דין. קביעתו של כבי הנשיא אברהםי לפיה אותו ראייד פראגמה (או דראגמה) נמנה גם הוא על עובדי הנتابע, באותו תקופה אשר התובע בתיק דין טוען לגבייה, תומכת בטענות התובע בכל הנוגע לזוות המעסיק באותה תקופה.
16. לטעמי, העובדה לפיה בהליך אחר אשר התרנהל נגד אותו נتابע, התבקרו והוכרעו סוגיותעובדיות ומשפטיות זהות לסוגיות נשוא תיק זה, ויש באותה הכרעה כדי לתמוך בטענות התובע בהליך זה, הגם שכגד אותה הכרעה

הוגש ערעור אשר טרם נדון, יש בכלל אלה, ובכיפורט לעיל, כדי להוכיח את התריג השלישי אשר נקבע בתקנה 116א(ב) לתקנות, היינו קיומים של טעמים מיוחדים אשר מחייבים את דחינת הבקשה.

17. בנוסף, לא מדובר בתביעה שהיא מופרכת וניתן לראות כי במסגרת נתבעו רכיבים במסגרת תקופת ההתיישנות בלבד, הגם שהסכום הנתבע בגין אי הנפקת תלושי שכר נראה מופרז.
18. לאור כל האמור לעיל, **הבקשה נדחתה**.
הוואות הבקשה יילקוו בחשבון עם ההכרעה בתיק.
19. מזכירות בית הדין תעביר את התקיק לקביעת ישיבת דיון מוקדם.

ניתנה היום, ב"ג בסלו תשע"ז, (23 דצמבר 2016), בהעדן הצדדים ותישלח אליהם.

לובנא תלחמי סואידאן, רשות

לובנא תלחמי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עrica ו שינויים בנסיבות פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

מש/5

העתק החלטה מיום 5.2.17
בסעיש 16293-12-16

לעומת זאת, מושג זה מוגדרת בפניהם כ-

סע''ש 16293-12-16

פברואר 05 2017

לפני: כב' מחשוף רחל גrosso

הטופע: מושא שחיתאות ע"י ב"כ: עו"ד דלאשה רבד

הנתבעת: שאול גרשקוביץ חברה לבניין ופתחה בע"מ, ח.פ. 510564529 ע"י ב"כ: עו"ד גיל אגמון

חקיקה שאוזכרה:

מזכירות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991; סע' 7118

תקנות לביצוע אכנת האג 1954 (סדר-הדין האזרחי), תשכ"ט-1968

החלטת

- לפניהם בקשה לחייב את התובע בהפקדת עירובה להבטחת תשלום חוותות הנתקבשת.

עיקר טענות הנتابעת

מדובר בתביעה שנייה אשר הוגשה על ידי התובע, לאחר שתביעה זזה, אשר הוגשה באופן אישי כנגד מר שמואל גורשקוביץ' (בעל המניות בנטבעת) נמחקה (תיק סע"ש 31270-04-16); לאור הטעויות הרבות שהתגלו בכתב התביעה שהגיש התובע בתיק סע"ש 31270-04-16 הורה בית הדין ש (כב' השופט פרנקל) כי ב"כ התובע ישוחח עם ב"כ הנتابעת בטורים יחליט אם להגיש בשנית את תביעתו כלפי הנتابעת וב"כ התובע אף התחייב לעשות כן. חרף האמור, ב"כ התובע לא שוחח עם ב"כ הנتابעת בטורים הגשת התביעה דנו.

הטופע הגיש את התביעה כאשר ידוע לו שכותב התביעה כולל עובדות ומסמכים מטעים ולא מעודכנים וזאת על מנת לסלול את ה途径ות העורכנית האמיתית

מדובר בתביעת סрок חסרת ביטס אשר הוגשה על ידי תושב שטחים אשר אף עוכב בעבר על ידי השב"כ לחשד ותקופת של לרשמה מ动机 שהוא. לוחותם אנו מירגנו להנירג מההירג את

הווצהותיה ככל שהتبיעה תדחה ; ועל כן, יש להורות לתובע להפקיד ערובה להבטחת הווצהותיה.

3. התובע התנגד לבקשת ועיקר טענתיו הינה כדלקמן:

התביעה הקודנות שהוגשה בתיק סעיף 31270-04-16 נמחקה מאחר והוגשה נגד בעל המניות בלבד מבלי שצורפה הנتابעת ולא עקב סיכון התביעה הקלושים.

מטרת הנتابעת בבקשתה הינה לחסום את התובע מהגשת התביעה שהינה זכות יסוד.

מדובר בתביעה אשר סיכון להתקבל הינם גבוהים.

המצב המשפטי

4. תקנה 117 א לתקנות בית הדין לעובדה (סדרי דין), התשנ"ב- 1991 קובעת כדלקמן :

"117א (א) שופט בית הדין או הרשם רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לחת ערובה לשלום כל הווצהותיו של נtabע.

(ב) היה התובע מי שאינו תושב ישראל ואני אורה אחת המלידנות בעלי האמנה לפי תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשכ"ט-1969, יורה שופט בית דין או הרשם לתובע, לבקשת נtabע, להפקיד ערובה לשלום הווצהותיו של הנtabע, zostת אם הדראה התובע ראשית ראייה להוכיחת תביעתו או שהוא הראה כי הנtabע יוכל להיפרע את הווצהותיו נמננו אם התביעה תיקחה או אם ראה שופט בית דין או הרשם לפטור את התובע מטעמים מיוחדיםシリשמו.

(ג) הוראה שופט בית דין או הרשם על הפקדת ערובה ולא הופקדה ערובה בתוך המועד שנקבע, תימחק התביעה, zostת אם הוראה התובע להפסיק".

5. אין ספק שהטלת הנTEL על תובע להפקיד ערובה עלולה לפגוע בזכות הגישה שלו למערכת המשפטית למימוש זכויותיו ואשר יש הסוברים שיש בה מושום זכות יסוד המונקנית לכל אדם מכח חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. ואולם, מנגד, זכות זו ניתנת להגבלה בנסיבות שאינה עולה על הנדרש וلتכליות ראייה כאשר מולה עומדות זכות הקניין של הנtabע לגביית הווצהותיו. אכן, פסיקת בית-הדין הארץ לעובדה קובעת, כי זכות זו לעיתים נשוגה מפני

זכותו של העובד לזכויות מכה חוקי המכון ובשל החשיבות המוסרית, חברתית וכלכלית שנועדה להגנה על עובדים זרים והיכנאות מהעמדת מכשולים בדרכם למימוש זכויותיהם בbatis-הדין (ראו לעניין זה עי"ע 1064/00, קיניא מגאי נ' אוליצקי (פורסם בנבו)), אך אין בכך כדי להביא לקביעה גורפת שכל מקרה בו מגיש עובד זר תביעה נגד מעסיקו, אין מקום לחיבתו בהפקחת ערובה ויש לבדוק כל מקרה לגופו.

6. בפרשת אבו נאסר (ע"ע 1424/02 אבו נאסר – Saint Peter In Gallicantu) (להלן):

"פרשת אבו נאסר") קבע בית הדין הארצי לעובדה מהן הנسبות בהן יתעורר בית הדין לבקשת להפקחת ערובה להבטחת הוצאות בעל דין וכן פסק –

"הווארתה של התקנה מכוונת למניעת הגשתן של תביעות סרך וממנה נגזרים השיקולים והמשקלות להטלת החיבור במנתן ערובה: השיקול העיקרי הוא סיבובי ההצלחה בתביעה, ولو יונתן המשקל המכריע... במיוחד כאשר נראה לבית המשפט שהסיבוכים להצליח בתביעה קלושים; הסיכוי המשני במהלך הוא יכולות גבית הוצאות הנקבע מהתובע. אל מול אלה עומדת השיקול כבד המשקל של הענות לבקשת להטלת ערובה, והוא שמא מפאת עוני ידחה התובע משעריו של בית המשפט".

7. לאחר שלקחתי בחשבון כי תביעת התובע הינה לתשלום זכויות אשר הין מזוכיות עובד על פי חוקי המכון בתחום העבודה וכן את טענות הנتابעת לעניין הגשת התביעה קודמת נגד בעל המניות אשר נמחקה ולענין הגשת המ███ מטעים ולא מעודכנים, כמו גם החשש מאי יכולת לבנות את הטענות שייפסקו לטובתה, אם ייפסקו, מצאתי כי בנסיבות העניין, אגב איזון מתאים ראוי ומידתי בין זכות התובע להגיש תביעתו לבין זכות הנتابעת להבטיח הוצאותיה, כי אין לחיבב את התובע בהפקחת ערובה.

8. בשים לב לכך כי אין מחלוקת כי בין הצדדים התקיימו יחסי עבודה ובשים לב לכך כי התובע אף צירף מסמכים ביחס לתשלומיים שקיבל באמצעות מדור התשלומיים, הרי שהובאה ראשית ראייה להוכחת התביעה. טענות הנتابעת ביחס למסמכים מטעים ולא מעודכנים הין. טענות שצרכות להתרבר במסגרת ניהול החקלאות ואין מהוות, בשלב זה, טעם להפקחת ערובה.

9. בנסיבות העניין, הבקשת נדחתה.

10. הוצאות הבקשת יילקוו בחשבון בתום החקלאות.

11. המציאות תעביר החלטה זו באמצעות הפקסימיליה לצדים.

ניתנה היום, ט' שבט תשע"ז, (05 פברואר 2017), בהעדן הצדדים ותישלח אליהם.

רחל גروس 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסכמי פסיקת, תקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

מש/ט

העתק החלטה מיום 2.11.16

ס"ע 36468-06-16

בית דין אוורי לעבירות בחיפה

ס"ע 36468-06-16

20 נובמבר 2016

לפניהם: רב' הרשות מיררי שי-גרינברג

התובע:
**חמצזה עוזאד
ע"י ב"כ: עוז'ד אמיר ג'בארה**
 (המשיב)

הנתבעת:
**א.ר. כהן הנדסה ובנייה בע"מ
ע"י ב"כ: עוז'ד עפרה שלו-יפתחאל**
 (המקשת)

חקיקה שאווכרה:
תקנות בית הדין לעבורה (סדר דין), חננ"ב-1991 : סע' 1118
תקנות סדר הדין האורח, תשמ"ד-1984 : סע' 95
תקנות לביצוע אכתת האג 1954 (סדר-הדין האורח), תשכ"ט-1968

החלטה

1. לפני בקשת הנתבעת לחויב התובע בהפקדת ערובה בקופה בית הדין. בסיס הבקשה עומדות הטענה שהتובע, תושב הרשות הפלסטינית, לא ציין בתביעתו כתובות מגורים בארץ או בחו"ל, וכיים חשש מהותי שלא יימצא בישראל בעת שנייתן פסק הדין בתביעתו. לפי הטענה, קיימים חשש שלא עליה בידי הנתבעת לגבות את ההוצאות שיפסקו לטובתה אם תידחה התביעה, במיוחד משבודבר בתביעת סרק, כפי שעולה מכתב ההגנה.
2. התובע בתגובה מנגד לבקשת וטוין כי תביעתו נוגעת למימוש זכויות סוציאליות המגיעות לו בגין תקופת עבודתו בנתבעת, אשר הנפיקה לו תלויה שכר ואף הוצאה לו היתרי עבודה על שמה. התובע וטוין כי הציג ראשית ראייה לתביעתו, והפקדת ערובה תפגע בזכותו לנהל את ההליך המשפטי.

דין והכרעה

עד לאחרונה לא עוגן בתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין, תשנ"ב-1991 ("התקנות") הסדר ספציפי לעניין חיוב בעל דין בהפקדת ערובה להבטחת הוצאות. במצב דברים זה נקבע בפסקה כי במקרים המתאים ניתן לאמץ את הוראת תקנה 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, שענינה חיוב תובע להפקיד ערובה להבטחת תשלום הוצאות הנتابע, אם תדחה תביעתו (דב"ע נד/189-6 דניאל סוטנובייק – מנוח מאור, מיום תדחה תביעתו (דב"ע נח/218 - 3 עלי איוב אל הדיה – שרפון דוד בע"מ, פד"ע כת.). (391)

.4 בחודש אוגוסט 2016 תוקנו התקנות (ק"ת תשע"ו מס' 7697 מיום 16/8/2016 עמי 1714), והנוספה תקנה 117, שכותרתה "ערובה לתשלום הוצאות", וזו לשונה:

- "(א) שופט בית הדין או הרשם רשאי, אם נראה לו הדבר, למצוות על תובע לחת ערובה לתשלום כל הוצאותיו של הנتابע.
- (ב) היה התובע מי שאינו חישב ישראל והוא אורה אחת המדיניות בעלי האמנה לפי תקנות לביצוע אמנת האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשכ"ט-1969, יורה שופט בית הדין או הרשם לתובע, לבקשת נtabע, להפקיד ערובה לתשלום הוצאותיו של הנتابע, זולת אם הראה התובע ראשית ראייה להוכחת תביעתו או שהוא הראה כי הנتابע יוכל להפרע את הוצאותיו ממנה אם התביעה מידה או אם ראה שופט בית הדין או הרשם לפטור את התובע מטענים מיוחדים שיירשמו.
- (ג) הוראה שופט בית דין או הרשם על הפקחת ערובה ולא הופקזה ערובה בתוך המועד שנקבע, תימחק התבוננה, זולת אם הורשה התבונע להפסיקה".

5. תקנה 711א לתקנות נכנסה לתוקפה ביום 16/9/2, ותכליתה למנוע נקיטת הילכי סրק על ידי עובדים תושבי הרשות הפלסטינית, ולמנוע ניצול לרעה של החקלאות השיפוטי.
6. באיזון שבין זכות הגישה של התובע לערכאות לבין זכותו של הנאשם שלא להיגרר להילכי סרק, קבע מוחקק חמשה שבית הדין רשאי לפטור את התובע מהפקדת ערובה באחד משלושה מצבים:
- א- התובע הראה ראשית ראייה להוכחת תביעתו;
 - ב- התובע הראה כי הנאשם יכול להיפרע ממנו אם תידחה התביעה;
 - ג- בית הדין מצא לפטור את התובע מהפקדת ערובה מטעמים מיוחדים שיירשמו.
7. לאחר שעיינתי בכתביו הטענות וشكلتyi את טיעוני הצדדים, הגעתi למסקנה כי דין הבקשה להידחות. בנסיבות המקרה דין נחה דעתi כי התובע הביא ראשית ראייה להוכחת תביעתו, שהרי הנתבעת מודה שהעסקה את התובע מחדש מאי 2014 עד מאי 2015.
- לצרכי בקשה זו די בקביעה שהתקיימו בין הצדדים יחס עבודה כדי להקים לתובע עילית תביעה נגד הנתבעת. איני מביעה דעתi באשר לשיכוי החלטת התביעה, אלא שיש להבין את הדברים כמכוונים לכך שאין מדובר בתביעה סרק. הנתבעת אמונה טוענת כי כל זכויותיו של התובע שלומו לו במלואן, ואולם טענה זו יש לברר במסגרת ניהול התביעה ולשם כך יש מקום לנהל את החקלאות ולשmu ראיות.
8. לאור כל האמור, הבקשה נדחת.
9. הוצאות הבקשה יובאו בחשבון בתום ההליך המשפטי.

ניתנה היום, א' חשוון תשע"ז, (20 נובמבר 2016), בהעדן הצדדים ותישלח אליהם.

בעניין עריצה ושינויים במסמכיו פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

מורי שי גראנברג 313-5467831
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

מש/ל

העתק החלטה מיום 17.2.5
במספר 36572-11-16

ויזן צין איזורי מלונדה מילל אביב - יפו

סע"ש 16-11-36572

5 פברואר 2017

לפניכם:

כב' הרשות מרבי חבקין

HENRY CHISON MICHAEL

התובע:

- הנתבע:
 1. תל הל יסכה בע"מ
 2. גבריאל מצפה

חקיקה שאוזכרה:

תקנות בית הדין לעבודה (סדר הדין), תשל"ב-1991 : סע' 116 א
תקנות לביצוע אמנה האג 1954 (סדר הדין האזרחי), תשל"ט-1968
חוק החברות, תשל"ט-1999 : סע' 6

החלטה

התיק הווער אליו למוטן החלטה בנושא הפקדת ערובה.
 לאחר עיון בבקשתו, בתגובהו המותגנד לה ובתשובה הנתבעים להלן החלטתי –
 ביום 16/9/2 נכנסה לתוקף הוראת תקנה 116 א לתקנות בית הדין לעבודה (סדר דין),
 התשל"ב – 1991 שכותרתה "ערובה לתשלום הוצאות" הקובעת בז' הלשון:

(א) שופט בית דין או הרשם ראשי, אם נראה לו הדבר,
 לצוות על טובע לתת ערובה לתשלום כל הוצאותיו של
 נתבע.

(ב) היה התבע מי שאינו תושב ישראל ואינו אזרח אחת
 המדינות בעלות האמנה לפי תקנות לביצוע אמנה האג 1954
(סדר הדין האזרחי), התשל"ט-1969, יורה שופט בית דין
 או הרשם לתובע, לבקשת נתבע, להפקיד ערובה לתשלום
 הוצאותיו של הנתבע, זולת אם הדראה התבע ראשית ראייה
 להוכיחת תביעתו או שהוא הראה כי הנתבע יוכל להיפרע

ג.ב.ו.

את הוצאותיו מננו אם התביעה תידחה או אם ראה שופט בית הדין או הרשם לפטור את התובע מטעמים מיוחדים שירשו.

(ג) הורה שופט בית הדין או הרשם על הפקדת ערובה ולא הפקידה ערובה בגין המועד שנקבע, תימחק התובעה, זולת אם הורשה התובע להפסיקה.

בהתאם להוראה זו שעיה שמדובר בתובע שאינו תושב ישראל או אחת המכיניות שאכנת האג תלה עליו, הכל הוא חייבו בהפקדת ערובה, למעט המקרים המכינים בסיפה סעיף קטן (א) היינו - המצאת ראשית ראייה; הוכחת יכולת פירעון; טעמים מיוחדים.

במקרה זה התובע הוא אזרח ניגריה, היינו אינו תושב ישראל או מדינה החלה עליו אמנהת האג.

אומרים כבר עתה, כי דין הבקשה **להתקבל בחלוקת**. אנו מקביעתי.

מדובר בתביעה לזכויות שונות, כמו גם לריבוי פיצויים שונים (אי מתן הוועדה על תנאי עבודה, אי מתן תלושי שכר, היעדר שיכומו). כל זאת בהתאם לתקופת עבודה נטענת מיום 09/09/19 עד לנוחצת חודש 6/2016.

התובע טוען כי לא הונפקו לו תלושי שכר וכי שכוו שולם בمزומנים. **لتביעה עצמה לא צורף כל מסמך.**

הנתבעת טענה במסגרת הבקשה, כי היא חברת העוסקת בייצור ועיבוד עופות ומפעילה מספר משחחות. כן טוען, כי המשيبة התקשרה עם מספר לקוחות קבלני משנה המספקים לה כוח אדם ולרוב היא אינה המעסיקה הישירה של העובדים בתפקיד שוטף במתחנות. לטענתה הנתבעות לא צורפה לכטב התביעה ראשית ראייה. עוד הדגישו הנתבעות כי הטענות בוגד הנטבע 2 (להלן – **הנתבע**), בעל המניות בנתבעת, הוא קלשון "פופוליסטיות" ולמעשה בוגד הנטבע אין עילת תביעה.

התובע בתגובה טוען כי הנתבעים אינם מכחישים שההתובע הועסק בחצרם ויש לראות בכך ראשית ראייה לתביעה. אין לתת לנבעים לצאת נשכרים מכח שלא הנפיקו לתובע תלושי שכר. התובע גם צירף ייפוי כוח וציין את כתובתו בתשובה לטענתה הנתבעים לגבי היעדרם של אלה במסגרת התביעה. לתגובה צורפה תמונה. (בלתי ברורה) של התובע שטען כי צולמה במשחטה כשהוא לבוש בבגדי עבודה וכן הזמנה עברור מגפים על גבי מסמך של הנתבעת מיום 16/1/21.

הנתבעים בתשובה הדגישו כי בתגובהם אין כל הודהה בכך שהתוועע עבד בפועל בפועל הנתבעת. כך גם הפנו לעובדה, כי התוועע לא צירף לתגובה תצהיר. עוד הפנו לכך כי התמונה שצורה אינה ברורה מה גם שהתוועע לא צירף העתק דף דרכון עם תמונתו. אין בנתבעת אחראי בשם אילון שהתוועע טוען, כי פיטר אותו. לשותה הנתבעות גם צירף תצהיר מנהל החשבונות בנתבעת.

עניינו הוא בתביעה המתייחסת לתקופה של קרוב לשבע שנים עבודה ואשר הוועדה על סך של כ-210,000 ₪.

תנוונה אחת שאינה ברורה ואישור הנפקת בגין עבודה שמוצעו קרוב לסיום יחסית העבודה הנטענים לדעתם אינם בבחינת ראשית ראייה ל התביעה בחיקף זה. אני מקבלת את טענת הנתבעת, כי במקרה זה נדרש היה התוועע, למצויר, לצירף תצהיר לtgtובתו. לטעמי, גוכח הוראת התקינה המטילה על התוועע את החובה להראות בשלב זה "ראשית ראייה" היה על התוועע לפרט בנסיבות תצהיר **פרטים נוספים** בהם יש לתמוך בטענתו בדבר העסקה תקופה כה ארוכה בנתבעת. הפרט היחיד שציין התוועע (אחראי בשם אילון) הוכחש על ידי הנתבעת שטענה במסגרת תצהיר כי אין לה עובד אחראי בשם זהה. בהיעדר תצהיר או מסמכים ממשיים אחרים מטעם התוועע, אין לומר שהוא הניח ראשית ראייה ל התביעה נגד הנתבעים.

אני גם מקבלת את טענת הנתבע, כי אין בתגובה המתייחסות פרטנית לעילת התביעה האישית כנגד המבוססת על דוקטורינת הרמת המסקן.

ידוע, כיUILת הרמת מסקן היא עליה קשה להוכיח, שכן מדובר בחריג לעיקרון האישיות המשפטית הנפרדת. על פי הלה פסוקה, הרמת מסקן שמורה למקרים קיצוניים וחריגים, ובהתקיים התנאים הקבועים בהוראת סעיף 6 לחוק החברות, תשנ"ט – 1999, כפי שתוקן בתיקון במספר 3, התשס"ה – 2005.

הרמת המסקן הקלאסית מבוצעת מקום בו הוכח, כי נעשה שימוש לרעה במסקן ההתאגדות לטובת בעלי העניין השולטים בחברה, כאשר החברה מנצלת את עקרון האישיות המשפטית הנפרדת לביצוע תרמית, מצב בו אישיות החברה נהנה הלה פסוקה כשות בלתי חוקית לבליה, או כאשר בפועל בעלי המניות ערבות את נכסיהם הפרטיאים עם נכסי החברה. מן המפורסמות, כי השימוש בדוקטורינה יעשה בזיהירות רבה (עמ' 34/03 אסנת שפרן נ' יוסף אלוש ואח', ניתן ביום 14/5/2006).

התובע לא הציג כל ראשית ראייה בעניין זה. יותר על כן, למעט טענות בדבר חוסר תום לב קיזוני ושימוש לרעה בעיקרו האישיות הבמשפטית הנפרדת - טענות אשר נטען במנידה רבה בסתמיות, לא פורטה תשתיית טענות מספקת לצורך הרמתה מסקן. כבר נפסק כי לא די בטענה להפרת חוזה העבודה או הפרת הוראות כמשפט העבודה המכון בשלעצמה על מנת להוכיח הרמתה מסקן (ראה ע"ע 10/05/52949 **לייליה וולצ'יק נ' ש.** אלברט **עובדות ציבוריות, שירוטי נקיון, אחזקה ופיקוח בע"מ ואח'**, ניתן ביום 28/3/12). لكن, גם לו קיבלתי את הטענה כי לא שולמו מלוא זכויות התובע אין בכך די על מנת להוכיח קיומה של ראשית ראייה בכל הנוגע לחזב הנتابעים (ראו גם לאחרונה - **ברע (ארצוי) 52353-08-16 א.ב. טוקו שף בע"מ נ' ADMARIAM GAVR NEGOUSE**, ניתן ביום 16/11/13).

אשר לתנאי השני הקבוע בתקנה, התובע לא הוכיח כי עליה בידו לפרוע חיזב בהוצאות כל שיטול עליו.

אשר לשאלת, האם מתקיימים במקרה זה טעמים מיוחדים המצדיקים לפטור את התובע מהפקדת ערובה. שאלת זו יש לבחון בנפרד לגבי שני הנتابעים.

ל לגבי הנtabע, נוכח הנסיבות שפירטתי לעיל לגבי החסר שבתביעה עצמה בכל הנוגע לעילת הרמתה מסקן, הרי שמדובר דווקא במקרה בו מוצדק ונכון לחיבב בחפקות ערובה, אף לפי ההלכה בעניין שהתייחסה למצב החקיקתי טרם התקינו לתקנות.

ל לגבי הנtabעת, שונים הם פני הדברים.
הנתבעת טענה, כי מרבית כוח האדם בתפקיד שוטף של המיחזור מועסק באמצעות קבלני שונה. העיטה בדרך זו מחייבת בכלל בדיקה מעמיקה של תבנית ההתקשרות על מנת להתחקות אחר זהותו האמתית של המעסיק. אולם לגבי מיקור חזץ של שירותים נקבע, כי מדובר בשיטת העסקה לגיטימית בהיבט העקרוני, אך עדין יש לבצע בבחינה מעמיקה של הנסיבות, מה גם שבמקרה זה לא הובהרה מוחות תבנית ההתקשרות עם אותם קבלני שונה.

בהקשר זה, ניתן גם לומר שהנתבעת נטלה על עצמה סיוכן, כי יוגשו כנגדי תביעות של עובדים, אותם היא מכירה "אינה מכירה", הגם שעבדו בחצרה בפועל, שכן אם מרכיבת כוח האדם אינו מועסק ישרות על ידי הנתבעת במילא לא יופיעו אותם עובדים במצבם ככוח האדם של הנתבעת עצמה. בנסיבות אלה, כאשר גורם נוסף מעורב

תבונת

בהעסקת התובע, אפשר בהחלט שאותו אחראי שההתובע ציין את שמו (איילון) הוא עובד של קבלן המנסה.

כמו כן, וזאת העיקר, בסיטואציה של עובד זר, הטעון שהוועסן ללא תלושים וכי שכרו שולם במזומן אני סבורה כי יהיה זה בלתי צודק להקשוט את דרכו לבית הדין ולפוגע בזכותו לגישה לערכאות רק משום שאין בידו מסמכים לתמוך בטענותיו - כאשר מרבית המסמכים באמצעותם ניתן להוכיח העסקה, דווקא **המעסיק** הוא המחויב להנפיקם.

توزאה של חיוב התובע בהפקדת ערובה בהתייחס לתביעה נגד הנتبעת אף אינה מתיישבת עם מגמות בתיה הדין לעובודה להקל על זכות הגישה לערכאות של העובדים המוחלשים – ובכלל זה העובדים הזרים, והוא בה חוסר צדק בכיניה בלתי מבוטלת. אכן, מדובר בתביעה בהיקף ניכר וגם קיבלתי את טענת הנتبעות שההתובע **בשלב זה** לא הניח ראשית ראייה. ואולם, התקנה קובעת שנייתן לפטור תובע מהפקדת ערובה גם כאשר לא הניח ראשית ראייה וזאת מטעמים מיוחדים. נוכח הנטיות שפירטתי לעיל אני קובעת שהתקיימו במקרה זה אותם טעמים מיוחדים.

נוכח מסקנתני כי יש לחייב את התובע בהפקדת ערובה לשולום הוצאות הנتبע בלבד, יש לדון בגובה העורובה.

לאחר שנטתי דעתך מחד לזכות התובע לגישה לערכאות שהוא זכות יסוד, ומנגד לזכות הנتبע שלא יצא בחיסרונו כיס, ועל מנת שייה לא ביטחון - ولو חלקית - לכך שהוצאותיו ישולמו, מצאתי לנכון, ובשים לב לסקום עליו הוועדה התביעה, לחייב את התובע בהפקדת ערובה בסך של 4,000 נט.

אני מורה כי התובע יפקיד סך 4,000 נט בקופה בית הדין כערובה לשולום הוצאות הנتبעת וזאת בתוך 30 ימים שאם לא כן תימחק התביעה נגד הנتبע בלבד, ללא התראה נוספת.

ניתנה היום, ט' שבט תשע"ז, (50 פברואר 2017), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

נורב חבקין 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניינו עריכה ושינויים במסמכים פסיקה, תקינה ועוד באתר נבו – הקש כאן

מש/8

העתק החלטה מיום 10.2.17

במספר 43200-11-16

בית דין אזרחי לעבודה בנצרת**סע' ש 16-11-43200****לפניהם הרשות לבנה וחלמי סויידאן****התובע:**

מחמד עדנן מוסטפא דראגמה
ת.ז. XXXXXXXX
עמי ב"ב עו"ד עלאוי טארק

הנתבע:

שדמות נחולת - מס' זיהוי
עמי ב"ב עו"ד שלמה כהן

חקיקה שאוזכרה:תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשי"ב-1991 : סע' 1116, 111A(ב*), הכוונה 111A)תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 : סע' 615(א)חוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969 : סע' 33תקנות לביצוע אמנה האג 1954 (סדר-הדין האזרחי), תשכ"ט-1968**החלטה**

- לפניי בקשה הנתבע מיום 16/12/28 להפקדת ערובה להבטחת הוצאהתו, כל
והתביעה תידחה (להלן: "הבקשה").

רקע

- ביום 20/11/16, הגיע התובע, תושב הרשות הפלסטינית, כתוב תביעה נגד
הנתבע, בו טען, בין היתר, כי עבד אצל הנתבע כפועל חקלאות בתקופה
שבמחודש 5/10 עד לחודש 11/11 – מועד בו פוטר לאלטר. בכתב התביעה נתבעו
הרכיבים הבאים: הפרשי שכר מינימום, פיצויי פיטוריים, הودעה מוקדמת, דמי
הבראה, דמי חגים, פדיון חופשה שנתית, הפרשות לפנסיה, מענק שניתי, דמי
כלכלה, קרן השתלמות, תוספת וותק ופיצוי בשל אי מתן הודעה לעובד ואי
מסירות תלושים ערוכייםצדין. סכום התביעה הוועמד על סך 197,696 ל"י.

עיקר טענות הצדדים

3. בבקשתו טוען הנتبע, בין היתר, כי התובע אינו תושב ישראל ובכך מתקיים תנאי הסף אשר נקבע בתקנה 117א (הכוונה 116א) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991 (להלן: "התקנות"), עניין הפקדת ערובה. בנוספ', וכי התובע לא צירף ראשית ראייה לתביעתו כהוראות תקנה 116א לתקנות, וכי הנتبע לא יכול לפרט את הוצאותיו ממנו הויל והינו תושב הרשות הפלסטינית. הנتبע הוסיף וטען כי לא העסיק את התובע וכי מדובר בתביעת בסכום מופרז הנסמכת על טענות בע"פ והנuderת פירוט של העובדות המהוות את עילון התביעה.
4. בתגובהו מיום 5/2/17, טוען התובע, בין היתר, כי הבקשה אינה נטמכת בתצהיר גם ביחס לטענה לפיה הנتبע לא העסיק את התובע, הנتبע לא העלה כל התייחסות לרכיבי התביעת השונים, וכי בהתאם להלכה הפסוקה שעובר לתקנת תקנה 116א לתקנות אין מקום לחסימות דרכם של עובדי השטחים בבית דין. מדובר בתקנה שהותקנה משיקולים פוליטיים ושאלת חוקיותה תיבחן על ידי בית המשפט העליון בקרוב, התקנה מפללה קבוצה רחבה של עובדים זרים וחוסמת את דרכם למיצוי זכויותיהם. עוד טוען התובע כי לפתחו של בית דין מגיעות מספר רב של תביעות נגד הנتبע, כאשר חלון הגדל אין מגובות במסמכים, וזאת לאור אופן העסקת עובדי השטחים בחלוקת היבטי הבקעה ובאיוזר יהודה ושומרון, כאשר רובן המכרי של אותן תביעות מוגובות במסמכים, וזאת מטענו מימוש רישום בחוק ונמנע מתשלום מסתויים בהסכם פשרה. הנتبע נמנע מביצוע רישום בחוק ונמנע מתשלום זכויות בהתאם להוראות הדין והוא מונע מההתובע להוכיח את תביעתו כאשר הוא נמנع מהנקפת כל מסמך בעניינו ובעניינים של תובעים אחרים. הדרך היחידה להוכיח את תביעתו של התובע הינה באמצעות עדים – דבר אשר יתקיים בהליך הוכחחות ולא בשלב מקדמי זה, כאשר שני עדים מטעם התובע הם עובדי הנتبע היום והם לא יסכימו לחתום על תצהירים. התובע הוסיף וטען כי יש בכללו טענותיו כדי להוכיח טעמים מיוחדים על פי הוראות תקנה 116א, כשאין לתת לנتبע פרס על הפרות חוק מצד.
- בתגובהו צורף תצהיר מטעמו ובו מסר, בין היתר, כי בכל תקופה העבודה הנטענת אצל הנتبע, הוא עבד ללא אישורי העסקה.

המסגרת הנורמטיבית

עד לאחרונה לא הייתה בתקנות תקנה ספציפית אשר דנה בסוגיות הפקדת ערובה להבטחת תשלום הוצאהו של נתבע. מכאן אימצו בתיהם דין לעובדה את הוראות תקנה 519(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, וזאת מכוח סעיף 33 לחוק בית הדין לעובדה, התשכ"ט-1969.

ביום 16/9/2, נכנסה לתוקפה הוראות תקנה 116א לתקנות, שכותרתה "ערובה לתשלום הוצאה", הקובעת כדלקמן:

"(א) שופט בית הדין או הרשם ושי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לתת ערובה לתשלום כל הוצאהו של נתבע."

(ב) היה התובע מי שאינו תושב ישראל ואני אזהר אחת המדינות בעל האמנה לפי תקנות לביצוע אמנה האג 1954 (סדר הדין האזרחי), התשכ"ט-1969, יורה שופט בית הדין או הרשם לתובע, לביקש נתבע, להפקיד ערובה לתשלום הוצאהו של הנתבע, זולת אם הראה התובע ראייה להוכיחת תביעתו או שהוא מראה כי הנתבע יכול להיפרע את הוצאהו ממנו אם התביעה תידחה או אם ראה שופט בית הדין או הרשם לפטור את התובע מטעמים מיוחדים שירשו.

(ג) הוראה שופט בית הדין או הרשם על הפקדת ערובה ולא חופקדה ערובה בתוך המועד שנקבע, תימחק התובענה, זולת אם הורשה התובע להפסיקה."

בניגוד להלכה הפסקה אשר חנוכהה את בני הדין לעובדה עד להתקנת התקנה הניל, ולפיה, בין היתר, השיקול העיקרי בבחינת בקשה להפקדת ערובה הינו סיכון הצלחת התובענה והייתה מופרכת ואם לאו, כשהנקבע גם ש"מעטים ונדרים" המקרים בהם יוטל על בעל דין להפקיד ערובה (רי' ע"ע 1424/02 אבו נסאר – **GALLICANTU**, מיום 6/7/03 [פורסם ב公报]), הרי בהתאם להוראות תקנה 116א(ב) לתקנות, ביחס למי שאינו נמנה על תושבי המדינה וכי אינו אזהר מדינה החותמה על אמנת האג, הכלל הוא שבית דין יורה על הפקדת ערובה להבטחת תשלום הוצאהו של נתבע ולביקשו. כלל זה נקבע במספר חריגים אשר בתקנים אחד מהם, בית דין לא יורה על הפקדת ערובה לביקשת הנתבע, וחיריגים אלה הם:

- א. התובע הראה ראשית ראייה להוכיחת תביעתו.
- ב. התובע הראה כי הנתבע יכול להיפרע את הוצאהו ממנו במידה והتبיעה תידחה.
- ג. מתקיים טעם מיוחדם מיוחדים, שיירשו.

דיון והכרעה

8. לאחר שבחןתי את טענות הצדדים וכל החומר אשר בתיק, הגיעתי למסקנה לפיה דין הבקשה להתקבל, וזאת מן הנימוקים אשר יפורטו להלן.
9. התובע טוען כי יש בהתקנת תקנה 11א לתקנות חוסר סבירות ואפליה כלפי וככלפי קבוצת עובדי הרשות הפלסטינית בכלל, ואף העלה טענות המתייחסות להקשר הפוליטי של התקנת התקנה. טענות אלה אינן בבחינת טעמים מיוחדים אשר מצדיקים את דמיון הבקשה. התובע אף הפנה לעתירה שהוגשה לבג'ץ ואשר עניינה חוקיות התקנה, אולם נכוון להיום טרם ניתנה החלטה כלשהו מטעם בגין אשר לפיה אין ליישם את הוראות התקנה. אי לכך, יש לבחון את הבקשה בהתאם להוראות הדין הקיימים היום.
10. משחתובע הינו תושב הרשות הפלסטינית, מתקיים תנאי הסף אשר לפיו יש לקבל את הבקשה. יחד עם זאת, הוайл ויש מקום לבחינת החריגים לכלל, אדון בקיומם או אי קיומם של אותם חריגים.
11. לכטב התביעה ולתגובהו לבקשתו, התובע לא צירף מסמך כלשהו אשר יש בו כדי לתמוך בטענות אותם הוא מעלה בתביעתו, ואשר יש בו כדי להוות "ראשית ראייה" כאמור בהוראות תקנה 11א(ב) לתקנות. בהתחשב בעובדה לפיה הנتبע מכחיש את קיומם של יחסី עבודה בין הצדדים, היה על התובע לתמוך את טענותיו בראשית ראייה כלשהו, והוא לא עשה זאת.
12. טענת התובע לפיה העדים אשר תומכים בגרסתו יזמננו להעיד בהמשך ההליכים בתיק, הוайл והנס עובדים של הנتبע נכוון להיום, אינה מסתפקת ואני מהוועה ראשית ראייה או טעם מיוחד בהתאם להוראות הדין.
13. בתקציר אותו צירף התובע לתגובהו אין שום המתייחסות ליכולתו הכלכלית וליכולת הנتبע לפניו ממנו את הוצאהונו אם התביעה תידחה.
14. לאור המפורט לעיל, מתקיים הכלל של הטלת ערובה ואיילו התובע לא הוכיח קיומן של מי מבין החריגים כלל, **ומכאן דין הבקשה להתקבל**.

15. יוער כי גם לפי ההלכה שקדמה لتקנה 116, על בית הדין לבחון את סיכויי הצלחת התובענה ולאוון בין זכות הגישה לערכאות של הנושא לבין זכותו של הנושא שלא להיגרر להלכי סרך תוך חסרון כיס. כאמור, בנסיבות תיק זה, ומשהוועד לא הציג ראשית ראייה כלשהי לטענות אותן הוא מעלה בתביעתו, לא ניתן לקבוע, בשלב זה, מי סיכויי הצלחת התובענה טובים עד כדי כך שאין מקום להפקדת ערובה.
16. אין כאמור לעיל כדי לקבע מסכמות באשר להיות התובענה מופרכת. ייתכן והנושא יצליח להוכיח את תביעתו ולהרים את נטלי ההוכחה המוטלים עליו, אך בשלב זה של ההליכים, ומלאין בידי ראיית ראייה כלשהי התומכת בגרסתו, ובהתחשב בעובדה יחשוי העובודה מוחשיים בלבד, יש מקום לאיזוון בין זכותו לגישה לערכאות ובין זכותו של הנושא לכך שלא ישבול מחסרון כיס כתוצאה מהי יכולתו לפרוע את ההוצאות שייפסקו לטובתו, ככל והتبיעה תידחה.
17. בנסיבות העניין, ובהתחשב בכך שיש מקום לאפשר לתובע להיכנס בשערו בית הדין ובאיוזו מול זכותו של הנושא לקבל לידי את ההוראות שייפסקו לטובתו, ככל והتبיעה תידחה, ובשים לב לטcomes התביעה, הנגי מקבלת את הבקשה לכך שעל התובע להפקיד סך של 2,000 ₪ בකופת בית הדין להבטחת הוצאות הנושא.
18. הסכום הנ"ל יופקד עד ליום 26/2/2017, לאחר התביעה תיכח.

**ניתנה היום, י"ד שבט
תשע"ז, (10 פברואר 2017),
בתדר הצדדים ותישלח
אליהם.**

לובנה תלמי סואידאן, רשות

לובנה תלמי 3187645
נוסח מסמן זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכים פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

